

1951

ΤΕΥΧΟΣ 9 / 2009

το φυλλαράκι

Περιβαλλοντικές εναισθησίες

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Φύση • Γνώση • Προστασία

το φυλλαράκι

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ (ΕΕΠΦ)

Νίκης 20, 105 57, Τηλ: 210-3224 944, Fax: 210-3225 285

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: education@eepf.gr Ιστοθέση: www.eepf.gr

Η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ) είναι η παλαιότερη περιβαλλοντική Μη Κυβερνητική Οργάνωση στην Ελλάδα. Ιδρύθηκε το 1951. Έχει ως αποστολή της να ενημερώνει και να ευαισθητοποιεί, τόσο τους Έλληνες, όσο και αυτούς που αγαπούν την Ελλάδα, για τη φυσική κληρονομιά της χώρας μας και να δραστηριοποιείται για την προστασία της.

Η ΕΕΠΦ συνετέλεσε στη δημιουργία των περισσότερων Εθνικών Δρυμών και πολλών άλλων προστατευμένων φυσικών περιοχών, καθώς και στην υπογραφή από τη χώρα μας της Συνθήκης του Ramsar για την προστασία των υγροτόπων. Πρωτοστάτισε, επίσης, στις προσπάθειες προστασίας απειλούμενων ειδών, όπως η Μεσογειακή φώκια, η Αρκούδα και η Θαλάσσια κελώνα.

Για το έργο της έχει τιμηθεί από την Ακαδημία Αθηνών, το Συμβούλιο της Ευρώπης και το Ίδρυμα Ford.

Δραστηριοποιείται σήμερα σε τέσσερις άξονες: περιβαλλοντική εκπαίδευση, προγράμματα προστασίας της Φύσης, παρεμβατική προστασία και γενικότερη ευαισθητοποίηση του κοινού.

Η ΕΕΠΦ διοικείται από 10 μέλη Διοικητικό Συμβούλιο, που εκλέγεται στην ετήσια Γενική Συνέλευση από τα μέλη της.

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ 3 €

Στα συμμετέχοντα σχολεία στα προγράμματα της ΕΕΠΦ, στους Υπεύθυνους Π.Ε. των Νομών, στα ΚΠΕ και τις Εθελοντικές Ομάδες, διατίθεται δωρεάν

Συντακτική Επιτροπή έκδοσης:

Πρόεδρος:

Αλέξια Νικηφοράκη

Μέλη:

Διονυσία Παπαδοπούλου

Μαρία Ρουσομουστακάκη

Σταμάτης Σκαμπαρδώνης

Γεωργία Φέρμελη

Κλεοπάτρα Χατζηκώστα

Γραμματεία:

Χριστίνα Θεοδωρίκα

Εκδότης-Υπεύθυνος ύλης:

Αλέξια Νικηφοράκη

Επιμέλεια:

Μαρία Ρουσομουστακάκη, Γεωργία Φέρμελη

Καλλιτεχνική Επιμέλεια:

Άννα Κατσουλάκη

Παραγωγή-Εκτύπωση:

Γραφικές Τέχνες ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ Α.Ε.

Ιδιοκτήτης:

Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ)

Περιεχόμενα

■ Editorial.....	1
■ Περιβάλλον & Εκπαίδευση.....	2
■ Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη και τις Κλιματικές Αλλαγές.....	3
■ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ Το πρώτο ενεργειακά αυτόνομο ΚΠΕ.....	7
■ «Οικολογικά Σχορεία»: Σεμινάριο του Δικτύου των Οικολογικών Σχορείων στην Ιεράπετρα.....	11
■ «Φύση χωρίς Σκουπίδια»: Άλλοι πετούν άλλοι πεινούν.....	14
■ Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας Άρωμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.....	17
■ «Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον» Μια πρόταση οικoturισμού. Η σπηλιά του Μελιδονίου.....	20
■ «Πράσινες Γωνιές της Γειτονιάς μου»: Τα δέντρα της αυλής μας.....	23
■ «Μαθαίνω για τα Δάση» Βραβεύσεις σχολείων του δικτύου.....	24
■ ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ Κλιματικές αλλαγές-Ακραία καιρικά φαινόμενα.....	26
■ Γράμμα από την Κύπρο.....	29
■ Γράμμα από τα Κύθηρα.....	30
■ Βιβλιοπαρουσίαση.....	31

Οι Πολίτες του αύριο

Μήπως πήραμε τη ζωή μας ΛΑΘΟΣ.... Υπάρχει άραγε χρόνος να αλλιάξουμε πορεία; Είναι επείγον! Ο **ΠΛΑΝΗΤΗΣ** εκπέμπει **SOS**. Οι Πολίτες του Αύριο, τα σημερινά παιδιά, τα παιδιά μας, ζητούν από εμάς τους μεγάλους, ή μάλλον απαιτούν να αλλιάξουμε πορεία. Να αλλιάξουμε δηλαδή στάσεις και συμπεριφορές, που βάζουν καθημερινά σε κίνδυνο τον Πλανήτη, που ροκανίζουν ουσιαστικά τα θεμέλια της ζωής τους, της ύπαρξης τους.

Αν σκεφτεί κανείς ότι αυτή τη στιγμή *μόνο* στην Ευρώπη 65 εκατομμύρια παιδιά φοιτούν στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση, δηλαδή 65 εκατομμύρια «**ΠΟΛΙΤΕΣ του ΑΥΡΙΟΥ**», πολίτες, επιχειρηματίες, πολιτικοί, αντιληφθήσατε ότι δεν έχουμε πια τη δυνατότητα να εθελουφλούμε και δεν μας επιτρέπεται να σφάλλουμε, είτε από **ΑΜΕΛΕΙΑ** είτε ακόμα χειρότερα από **ΔΟΛΟ**.

Είναι θέμα **ΕΥΘΥΝΗΣ**. Κοινής ευθύνης που πάνω από όλα απαιτεί Συλλογική Δράση.

Η ΕΕΠΦ έχει πρωτοστατήσει και έχει αγωνιστεί κατά τη διάρκεια της, πάνω από 50 χρόνια δράσης της, σε πάρα πολλούς τομείς που αφορούν στα κρίσιμα ζητήματα περιβάλλοντος, αλλά κυρίως στην ευαισθητοποίηση των πολιτών, ιδιαίτερα όμως των «**ΠΟΛΙΤΩΝ του ΑΥΡΙΟΥ**».

Μέσα από τα προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης εθνικά, αλλά και διεθνή που προωθεί, με την εμπνευσμένη πάντα υποστήριξη και προσφορά ειδικών επιστημόνων, αλλά κυρίως των εκπαιδευτικών που συνεργάζονται μαζί της, προετοιμάζου

τους «**ΠΟΛΙΤΕΣ του ΑΥΡΙΟΥ**» για να μπορούν να υπολογίσουν το δικό τους «οικολογικό αποτύπωμα» πολύ πιο σωστά από εμάς τους ενήλικες.

Ευτυχώς, τα παραδείγματα ανάληψης ευθύνης και συλλογικής δράσης στο επίπεδο της εκπαιδευτικής κοινότητας διαρκώς πληθαίνουν. Κάθε χρόνο όλο και περισσότεροι εκπαιδευτικοί με την υποστήριξη της ΕΕΠΦ μπαίνουν μπροστά, παιδαγωγικές ομάδες δίνουν τα χέρια για να δημιουργηθεί μεγάλη αλυσίδα που με την αγκαλιάσει όλο τον Πλανήτη. Αλυσίδα που με την καινούρια δράση του προγράμματος «**ΦΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ**» θα φθάσει και στη Ναμίμπια και θα μεταφέρει το αγωνιώδες μήνυμα των παιδιών-μαθητών εκεί «Πέστε στα παιδιά στην Ελλάδα να μην μας ξεχάσουν !!! ».

Όχι δεν θα σας ξεχάσουμε ! Και θα αγωνιστούμε όλοι μαζί ώστε οι «**ΠΟΛΙΤΕΣ του ΑΥΡΙΟΥ**» να είναι σίγουρα πολύ πιο περήφανοι και πολύ πιο ήσυχοι για

τον κόσμο τους και τη ζωή τους, σε όλα τα μήκη και πλάτη της Γης. Γιατί πρέπει να θυμόμαστε πάντα ότι η Γη διαθέτει αρκετούς πόρους για να ικανοποιήσει τις ανάγκες όλων. Βασική προϋπόθεση όμως είναι, η **ΑΠΛΗΣΤΙΑ** και η **ΑΝΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ** κάποιων να μην οδηγεί στην κατασπάταληση τους στερώντας τους ταυτόχρονα από τους άλλους τους πολλούς.

Για αυτό, και επειδή ο χρόνος τρέχει, **ΠΑΙΔΙΑ** μπέστε μπροστά και απαιτείστε :

- όχι άλλα καμμένα δάση
- όχι άλλες θάλασσες, ποτάμια, λίμνες χωρίς ζωή
- όχι άλλο νέφος πάνω από τις πόλεις
- αντίθετα, ανθρώπινες καθαρές πόλεις, όπου ο άνθρωπος θα ζει και θα αναπνέει ελεύθερα και έτσι θα είναι ευτυχισμένος.

Αγωνιστείτε για :

- **ΦΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ**
- **ΠΡΑΣΙΝΕΣ** Γωνιές στη γειτονιά σας
- **ΔΑΣΗ** ζωντανά, με πουλιά και ζώα
- **ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ**

Και δαδώστε αυτά τα μηνύματα σε όλο τον κόσμο σαν «**ΝΕΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ**» που προωθούν ένα νέο ήθος στον χώρο της επικοινωνίας, προβάλλοντας τις θετικές ενέργειες, δράσεις και επιτεύγματα και όχι την καταστροφολογία.

Παιδιά, εσείς μπροστά και εμείς σας ακολουθούμε. Οι δάσκαλοι σας, οι γονείς σας, όλοι μας.

ΑΛΕΞΙΑ ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗ

Αναπλ. Γεν. Γραμματέας της ΕΕΠΦ
Κοινων/γος - Περιβαλλοντική Επιστήμων

Περιβάλλον & Εκπαίδευση

Τα δάση, ως εστίες ζωής μεγάλου αριθμού φυτών και ζώων, υποστηρίζουν τη βιοποικιλότητα στον πλανήτη και προσφέρουν ανάσα ζωής στον άνθρωπο.

Το γεγονός ότι η ποιότητα της ζωής μας εξαρτάται εν πολλοίς και από αυτά, επιβάλλει την προστασία τους και τη διατήρησή τους, αφού αναμφισβήτητα αποτελούν αειφόρο πηγή ζωής όχι μόνο για εμάς αλλά και για τις γενιές που θα ακολουθήσουν.

Αυτό το μήνυμα θεωρεί και το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ότι θα πρέπει να γίνει πράξη ζωής από τους Έλληνες μαθητές, οι οποίοι μέσα από δράσεις ενταγμένες στο σχολικό πρόγραμμα αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες που θα εξασφαλίσουν την ποιότητα της ζωής όχι μόνο για το παρόν αλλά και για το μέλλον.

Φωτισμένοι δάσκαλοι βοηθούν τους μαθητές να αντιληφθούν ότι στιδήποτε υιοθετούμε και κάνουμε πράξη σήμερα έχει σημαντικές συνέπειες για το «αύριο», όχι μόνο το δικό μας αλλά και όλων εκείνων που θα ζήσουν μετά από εμάς. Βοηθούν τους μαθητές να συνειδητοποιήσουν ότι η

ομορφιά της ζωής είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ομορφιά της φύσης. Βοηθούν τους μαθητές να ανακαλύψουν, να εμπνευστούν, να αφυπνιστούν και να νιώσουν την ανάγκη να αλλάξουν συμπεριφορές και πρακτικές που ακολουθούν στη ζωή τους. Βοηθούν τους μαθητές να υιοθετήσουν στρατηγικές που θα εγγυηθούν τη συνέχεια της ζωής στο φυσικό κόσμο που μας περιβάλλει. Βοηθούν τους μαθητές να «νιώσουν την ανάσα» των δένδρων και των ζώων του δάσους και να συνειδητοποιήσουν ότι τα «αποτυπώματα» των παρεμβάσεών τους στο περιβάλλον θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο «αμυδρά» για αυτό.

Οι μαθητές καθοδηγούμενοι από φωτισμένους δασκάλους ανταποκρίνονται ένθερμα σε κάθε κάλεσμα που έχει ως στόχο την «θεραπεία» των «πληγών» που κάποιοι ασυνείδητοι «άνοιξαν» στο περιβάλλον, λαβώνοντάς το βάνουσα.

Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι και αυτό που αφορά στη δενδροφύτευση της καμένης γης στην περιοχή των Αραχαμιτών της Αρκαδίας. Σχολεία της Αρκαδίας που ανήκουν στην Πρωτοβάθμια και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση του νομού ανταποκρίθηκαν με ενθουσιασμό στο κάλεσμα της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ, που είχε την πρωτοβουλία για αυτήν τη δενδροφύτευση, αλλά και γενικότερα για την κατά κάποιο τρόπο υιοθεσία αυτής της ιδιαίτερης περιοχής ανταποκρινόμενη και αυτή με τη σειρά της στο κάλεσμα του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Περιμένουν με γεμάτη από αγάπη ψυχή για το Περιβάλλον να οριστεί ο κατάλληλος χρόνος για τη δενδροφύτευση και να τρέξουν για να κάνουν πράξη αυτό που οι δάσκαλοί τους τους ενστάλαξαν στην ψυχή. ΑΓΑΠΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ !!!

Προσμένουν με χαρά να εκφράσουν αυτό που νιώθουν τόσο έντονα, προσφέροντας ζωή εκεί που κάποιοι άλλοι τόσο ασυνείδητα τη στέρψαν.

Ένα μεγάλο «ΕΥΓΕ» σε αυτά τα παιδιά, ένα μεγάλο «ΕΥΓΕ» σε αυτούς τους φωτισμένους δασκάλους!

Μακάρι το παράδειγμά τους να γίνει πράξη και από πολλά άλλα σχολεία μας! Τότε, θα μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι το μονοπάτι που οι δάσκαλοι ανοίγουν στα παιδιά, εκείνα θα το κάνουν δρόμο...

ΔΙΟΝΥΣΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Σχολική Σύμβουλος Αγγλικής
Αρκαδίας, & Λακωνίας

Εκπαίδευση

για την Αειφόρο Ανάπτυξη και τις Κλιματικές Αλλαγές

Η έννοια της αειφορίας είναι γνωστή από την επιστήμη της Δασολογίας πριν από πολλά χρόνια. Τη δεκαετία του '80 όμως ήρθε στο προσκήνιο από το επίσημο κείμενο της ευρωπαϊκής επιτροπής για το περιβάλλον (Το κοινό μας μέλλον), οπότε άρχισε και ο επίσημος εναγκαλισμός της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Π.Ε.) με την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (Ε.Α.Α.). Παρόλο που ο όρος «Αειφόρος Ανάπτυξη», από τις πρώτες προσπάθειες διατύπωσής του μέχρι τις πιο πρόσφατες προσεγγίσεις του εννοιολογικού περιεχομένου του, θεωρήθηκε αρκετά δύσκολη υπόθεση, υπήρξε συμφωνία σε τρεις βασικές αρχές τις οποίες ο όρος προϋποθέτει:

1. Κατανόηση της αλληλεπίδρασης ανάμεσα στο περιβάλλον, την οικονομία και την κοινωνία
2. Ίση κατανομή των φυσικών πόρων και ίσες ευκαιρίες όχι μόνο για την παρούσα γενιά αλλά και για τις μέλλουσες γενιές
3. Περιορισμός των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων μέσα στη φέρουσα ικανότητα του πλανήτη

Στο χώρο της τυπικής εκπαίδευσης χαρακτηριστική είναι η πρωτοβουλία της Ουνέσκο να ονομάσει τη δεκαετία 2005-2014 ως δεκαετία Εκπαίδευσης για την Αειφορία και να καλέσει τα κράτη-μέλη να προγραμματίσουν ανάλογες δράσεις. Πρωταρχικός σκοπός, σύμφωνα με το κείμενο της Ουνέσκο, μιας σύγχρονης κοινωνίας πρέπει είναι η Αειφόρος Ανάπτυξη και βασικός μηχανισμός επίτευξης του γνωσιακού κεφαλαίου είναι τα συστήματα της Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπαίδευσης. Προκειμένου, όμως, να επιτευχθεί η Αειφόρος Ανάπτυξη απαιτείται συντονισμός και συνδυασμός πολλών τομέων όπως η Νομοθεσία, η Οικονομία και η Τεχνολογία αλλά, κυρίως, η αλλαγή στάσεων και συμπεριφορών και η υιοθέτηση νέων προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης.

Προς την κατεύθυνση αυτή η Εκπαίδευση διαδραματίζει ένα βασικό ρόλο για την ευαισθητοποίηση και δραστηριοποίηση όλου του ανθρώπινου δυναμικού, ώστε κάθε σύγχρονος πολίτης να διαθέτει γνώσεις και δεξιότητες και να είναι ικανός να σκέφτεται και να λειτουργεί με το δίπολο:

Θεωρία (αρχές, αξίες) - Πράξη (αλλαγή προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης).

Η Ε.Α.Α. είναι μια ανοικτή εξελισσόμενη διαδικασία δια βίου μάθησης, η οποία ξεκινά από το άτομο, εμπλέκει τους άλλους, διεξάγεται σε συγκεκριμένο χώρο, έχει ως βάση αλληλεπιδραστικές παιδαγωγικές διαδικασίες βασισμένες στην εμπειρική μάθηση και στην εξέταση καταστάσεων της πραγματικής ζωής και στοχεύει στην κοινωνική αλληλεπίδραση ώστε οι μαθητές/τριες και αυριανοί ενεργοί πολίτες να είναι περιβαλλοντικά εγγράμματοι.

Καθώς ο πλανήτης δοκιμάζεται από έντονες αλλαγές οι ενέργειες πολιτικών, κοινωνικών και εκπαιδευτικών φορέων εστιάζονται:

- Στις κλιματικές αλλαγές με τα ακραία καιρικά φαινόμενα (καύσωνες, τυφώνες, πλημμύρες, κ.ά.).
- Στις συνέπειές τους (κοινωνικές, οικονομικές, κ.ά.).
- Στο διχασμό της κοινής γνώμης εξαιτίας της επιστημονικής αβεβαιότητας για το μέλλον του πλανήτη.

Ξεκινώντας από τα βασικά, ο αέρας που πε-

ριβάλλει τη Γη και δημιουργεί την ατμόσφαιρά της συγκρατείται λόγω της βαρύτητάς της και την ακολουθεί στο σύνολο των κινήσεών της. Η σύσταση του ατμοσφαιρικού αέρα κοντά στην επιφάνεια του εδάφους περιλαμβάνει άζωτο (78%) και οξυγόνο (20,95%), ενώ σε ελάχιστες ποσότητες υπάρχουν ευγενή αέρια (αργό, ήλιο, κρυπτό, κ.ά.), διοξείδιο του άνθρακα, σκόνη, κ.ά. Στις ανώτατες περιοχές της ατμόσφαιρας κυριαρχούν το όζον, το ήλιο, το υδρογόνο κ.ά. Η ατμόσφαιρα είναι το πιο ευαίσθητο τμήμα του πλανήτη και οποιαδήποτε αλλαγή στη σύστασή

της προκαλεί πολύπλοκες αλλαγές. Το πρώτο στρώμα της ατμόσφαιρας ονομάζεται Τροπόσφαιρα και το όνομά της υποδηλώνει ότι είναι μια περιοχή ευμετάβλητη (τρέπομαι = αλλάζω). Μέσα στην Τροπόσφαιρα εξελίσσονται όλα τα καιρικά φαινόμενα. Το δεύτερο στρώμα είναι η Στρατόσφαιρα και ένα υπόστρωμά της η Οζονόσφαιρα, μια στοιβάδα όζοντος η οποία απορροφά τις υπεριώδεις ακτινοβολίες του ήλιου και προστατεύει τη ζωή.

Η σύσταση της ατμόσφαιρας αλλάζει κατά τη διάρκεια κάθε χρόνου εξαιτίας της αυξομείωσης του CO₂ λόγω φυσικών διεργασιών. Το 1957 γίνεται η πρόταση να μετρώνται τα επίπεδα του CO₂ της ατμόσφαιρας. Το συμπέρασμα από τις μετρήσεις ήταν ότι η αυξομείωση του CO₂ της ατμόσφαιρας συνέπιπτε με την αυξομείωση της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη. Επιπλέον η ατμόσφαιρα «παχαίνει» κάθε χρόνο και περισσότερο εξαιτίας και των βιομηχανικών αερίων. Παράλληλα από τα κείμενα της Διακυβερνητικής Επιτροπής Κλιματικών Αλλαγών δύο είναι τα συμπεράσματα και δύο οι ερωτήσεις:

Συμπέρασμα 1ο. Η άνοδος της ετήσιας θερμοκρασίας του πλανήτη από τη μέση τιμή της περιόδου 1961-1990.

Συμπέρασμα 2ο. Η άνοδος της ετήσιας θερμοκρασίας του Βόρειου Ημισφαιρίου από τη μέση τιμή της περιόδου 1961-1990

Ερώτηση 1η. Ποιες είναι οι επιπτώσεις;

Ερώτηση 2η. Τι (Αν) μπορούμε να κάνουμε (κάτι) ώστε να μειωθεί η δική μας συμβολή στην κατάσταση αυτή;

Σε ό,τι αφορά στις επιπτώσεις, αυτές είναι:

1. Η αύξηση του ρυθμού της ανόδου της θερμοκρασίας.
2. Το λιώσιμο των πάγων και η άνοδος της στάθμης της θάλασσας.
3. Η ψύξη των ανώτερων στρωμάτων της ατμόσφαιρας και ενδεχομένως της Οζονόσφαιρας με αποτέλεσμα την ελάττωση της συγκέντρωσης του όζοντος.
4. Η αύξηση της συχνότητας ακραίων καιρικών φαινομένων (καύσωνες, τυφώνες, έντονες βροχοπτώσεις, πλημμύρες, κ.ά.).
5. Η εμφάνιση μοησιαστικών ασθενειών.
6. Η μετανάστευση πληθυσμών με σοβαρές κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες.

Εύλογο επομένως είναι το ερώτημα:

Τι πρέπει να γνωρίζουμε και συνεπώς τι πρέπει να κάνουμε;

Η απάντηση όμως δεν είναι απλή. Απλό είναι να υπολογίσουμε το **οικολογικό** μας **αποτύπωμα** ώστε να γνωρίζουμε ποιες συνήθειες πρέπει να αλλιάξουμε. Πιο συγκεκριμένα:

- a. Αν το μηνιαίο κόστος για τη θέρμανση της κατοικίας είναι: 20 ευρώ, 40 ευρώ ή 80 ευρώ, τότε το ετήσιο παραγόμενο διοξείδιο του άνθρακα είναι αντίστοιχα: 1.100Kg, 2.300Kg, 4.600Kg.
- β. Αν το μηνιαίο κόστος για την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνει μια οικογένεια είναι: 20 ευρώ, 45 ευρώ ή 90 ευρώ, το ετήσιο παραγόμενο διοξείδιο του άνθρακα είναι αντίστοιχα: 2.500Kg, 5.000Kg, 8.000Kg.
- γ. Αν η συνήθης πρακτική της οικογένειας στο ζήτημα της ανακύκλωσης είναι:

A. Δεν ανακυκλώνουμε σχεδόν τίποτα.

B. Ανακυκλώνουμε τα μισά περίπου απορρίμματα.

Γ. Ανακυκλώνουμε ό,τι ανακυκλώνεται.

Τότε το ετήσιο παραγόμενο διοξείδιο του άνθρακα είναι αντίστοιχα: 2.100Kg, 1.400Kg, 700Kg.

- δ. Αν η οικογένεια χρησιμοποιεί ένα αυτοκίνητο που διανύει κάθε εβδομάδα: 200Km, 400Km ή 600Km, το ετήσιο παραγόμενο διοξείδιο του άνθρακα είναι αντίστοιχα 1.800Kg, 3.500Kg, 5.300Kg.

Αθροίζοντας τα παραπάνω μία τετραμελής οικογένεια «παράγει» κάθε χρόνο 15 τόνους διοξείδιο του άνθρακα.

Αναφορικά με το **τι μπορούμε να κάνουμε**, προκειμένου να ελαττωθούν οι εκπομπές του διοξειδίου, μερικές προτάσεις είναι οι παρακάτω:

- 1n Αλλαγή στις συνήθειες ενεργειακής κατανάλωσης και χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- 2n Αλλαγή στον τρόπο μετακίνησης και χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς.
- 3n Αλλαγή στη διάθεση των απορριμμάτων και ανακύκλωση.
- 4n Αλλαγή των εν γένει καταναλωτικών συνθηκών.
- 5n Σεβασμός στα δάση και στους άλλους φυσικούς πόρους.

Εν κατακλείδι, είναι ανάγκη να κατανοήσουμε όλοι τις συνέπειες από την αλληλεπίδραση «Περιβάλλοντος - Οικονομίας - Κοινωνίας» και να περιορίσουμε τις δραστηριότητές μας μέσα στη φέρουσα ικανότητα του πλανήτη, ώστε η ατμόσφαιρα να λειτουργήσει σε φυσικές συνθήκες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΥΠ.Ε.Π.Θ.- Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. (2007). Υπερθέρμανση του πλανήτη - Εσείς πόσα κιλά διοξειδίου του άνθρακα παράγετε; Οργανισμός Προστασίας του Περιβάλλοντος των Η.Π.Α. και Εργαστήριο Τεχνολογίας Καυσίμων και Λιπαντικών της Σχολής Χημικών Μηχανικών του ΕΜΠ.
Φέρμελη Γ., Ρουσομουστακάκη-Θεοδωράκη Μ., Χατζηκώστα Κ., Γκαϊτίλιχ Μ. (2009). Οδηγός Ανάπτυξης Διαθεματικών Δραστηριοτήτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Ο.Ε.Δ.Β. Αθήνα.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Σύμβουλος Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ

Το πρώτο ενεργειακά αυτόνομο ΚΠΕ

Στη Νοτιότερη και πιο ηλιόλουστη περιοχή της Ελλάδας βρίσκεται το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ιεράπετρας. Δραστηριοποιείται μέσα σε ένα πανέμορφο φυσικό περιβάλλον που περιλαμβάνει το μεγαλύτερο πευκοδάσος της Κρήτης το Σελάκανο, τη διαμαντόπετρα της Μεσογείου τη νήσο Χρυσή (Γαΐδουρονήσι), το Λιβυκό πέλαγος, τη χαράδρα του Χα, την τεχνητή λίμνη των Μπραμιανών, το πανέμορφο φαράγγι της Σαρακίνας, τους πολλούς παραδοσιακούς οικισμούς, όπως της Ανατολής και της Θρυπτής.

Πλούσια η χλωρίδα και η πανίδα της περιοχής, σπάνια τα πουλιά που παρατηρεί ο επισκέπτης με σημαντικότερα το γυπαετό και το όρνεο, πάνω από 214 τα είδη των μεταναστευτικών πουλιών που παρατηρούνται στη λίμνη των Μπραμιανών. Όμως αποτελούν πρόκληση και τα πολλά προβλήματα που δημιουργούνται από τη μονομερή ανάπτυξη στην περιοχή, των θερμοκηπιακών εκμεταλλεύσεων και την όποια ρύπανση αυτά προκαλούν.

Το ΚΠΕ Ιεράπετρας άρχισε να λειτουργεί στα μέσα της σχολικής χρονιάς 2007-2008 και έχει κύριο σκοπό του την ενημέρωση, την ευαισθητοποίηση, την αγωγή των μαθητών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, σε θέματα αειφόρου εκπαίδευσης. Απευθύνεται σε μαθητές, σε εκπαιδευτικούς, σε γονείς αλλή και σε όλη την τοπική κοινωνία, στα άτομα και τους φορείς που την συναποτελούν.

Την πρώτη σχολική χρονιά 2007-2008, αν και φτάσαμε σχεδόν στη μέση της, για να εγκατασταθούμε στους χώρους στέγασής μας, καταφέραμε να σχεδιάσουμε τρία σχολικά προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που τα παρακολούθησαν περίπου 1.000 μαθητές και 200 εκπαιδευτικοί. Οργανώσαμε δύο σεμινάρια για εκπαιδευτικούς, δημιουργήσαμε τρία εκπαιδευτικά πακέτα για τη στήριξη των αντίστοιχων προγραμμάτων και εκδώσαμε διαφημιστικό υλικό που διατίθεται στους μαθητές, εκπαιδευτικούς και επισκέπτες του ΚΠΕ.

Τη δεύτερη σχολική χρονιά 2008-2009, συνεχίσαμε την

υλοποίηση των προγραμμάτων που είχαμε δημιουργήσει την προηγούμενη χρονιά, φυσικά εμπλουτισμένα και διορθωμένα, αλλά παράλληλα σχεδιάσαμε δύο νέα προγράμματα που απευθύνονταν σε μικρότερους μαθητές, του νηπιαγωγείου και των πρώτων τάξεων του δημοτικού σχολείου. Οργανώσαμε πέντε σεμινάρια για εκπαιδευτικούς ενώ εκδώσαμε δύο ακόμη εκπαιδευτικά πακέτα για στήριξη των δύο νέων προγραμμάτων. Επανεκδώσαμε διορθωμένο και βελτιωμένο το παλιό υλικό, ενώ στο πλαίσιο διαφόρων εκδηλώσεων που πραγματοποιήσαμε για την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας, δημιουργήσαμε επιπλέον εκπαιδευτικό και διαφημιστικό υλικό. Συνολικά τα προγράμματα του ΚΠΕ Ιεράπετρας παρακολούθησαν πάνω από 2.000 μαθητές και 400 εκπαιδευτικοί.

Το ΚΠΕ Ιεράπετρας, διαθέτει σύστημα Φωτοβολταϊκών και Ανεμογεννήτρια, εγκατεστημένης ισχύος 1100Wp, που καλύπτει τις ενεργειακές ανάγκες της αίθουσας υποδοχής και σεμιναρίων, καθώς και των δύο θεματικών αιθουσών που ειδικά έχουν σχεδιαστεί για να καλύπτουν ανάγκες των σχολικών προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, που απευθύνονται σε μικρούς μαθητές.

Μια άλλη καινοτομία του ΚΠΕ Ιεράπετρας είναι το δεκατιανό που προσφέρεται στους μαθητές που παρακολουθούν τα σχολικά προγράμματα. Έχει αντικατασταθεί το στεγνό σάντουιτς με ένα πλούσιο υγιεινό και θρεπτικό δεκατιανό, που αποτελείται από ντοματούλα, αγγουράκι,

αυγό, τυρί, ψωμί, φρούτο εποχής, παστέλι ή άλλο γλυκίσμα, ΟΛΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ και από τη ντόπια αγορά, προσπαθώντας να μην είναι επιφορτισμένα με πολλά food miles. Τα παιδιά απλώνουν τα τραπεζομάντηλά τους στην εξοχή, κάθονται κυκλικά και συζητώντας απολαμβάνουν το δεκατιανό τους. Δε σηκώνεται κανένας από τον κύκλο και όταν όλοι τελειώσουν, μαζεύουν τα περισεύματα και άλλα τα πηγαινουν στον κάδο (πιθάρι) για χουμποποίηση ή τα θάβουν δίπλα από ένα δέντρο, αν είναι στην εξοχή, ενώ δεν ξεχνούν υλικά που μπορούν να ανακυκλωθούν να τα βάζουν στους κάδους ανακύκλωσης.

Στο ΚΠΕ Ιεράπετρας, υπάρχει η ευρεσιτεχνία του Μανόλη Παπαδημητρώπουλου, ο οποίος έχει δημιουργήσει ένα εκπληκτικό πιθάρι χουμποποίησης. Το πιθάρι εξωτερικά είναι ένας πανέμορφος κήπος με κάθε λογής φυτά και εσωτερικά οι γαιοσκώληκες με ...ζήλο κάνουν τη δουλειά της ανακύκλωσης των φυτικών υπολειμμάτων, παράγοντας υγρό λίπασμα με το οποίο ποτίζονται τα φυτά του βιολογικού κήπου.

Το ΚΠΕ Ιεράπετρας συμμετέχει σε αρκετά Εθνικά και Περιφερειακά δίκτυα, με σημαντικότερο αυτό των ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ που συντονίζει η ΕΕΠΦ, ενώ είναι το ίδιο συντονιστής του Περιφερειακού Θεματικού Δικτύου, για τους υγρότοπους με τίτλο: «Υγροτ(ρ)οπο- ποιώ τη Συμπεριφορά μου».

Συνεργάζεται μεθοδολογικά και ουσιαστικά, με τα ΚΠΕ και τους Υπεύθυνους Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της εμβέλειάς του.

Λίγα λόγια για τα σχολικά προγράμματα για την αειφόρο εκπαίδευση που υλοποιεί

Το πρώτο μας πρόγραμμα έχει θέμα σχετικό με το πολυτιμότερο αγαθό της ζωής μας, το νερό και δε θα μπορούσε να ήταν άλλο, αφού η περιοχή της Ιεράπετρας αλλά και η Κρήτη γενικότερα, βάλλεται επανειλημμένα με κύματα λειψυδρίας και διπλώνεται στο χάρτη της ερημοποίησης με κόκκινο. Το πρόγραμμα αυτό έχει τίτλο «Σταλαγματιά, σταλαγματιά... αδειάζει η στάμνα η πλυσίνα». Οι μαθητές μαθαίνουν για το πόσο πολυτίμο είναι το νερό, τις μεθόδους εξοικονόμησης και ορθολογικής του διαχείρισης, τον κύκλο του νερού. Στο πλαίσιο του προγράμματος επισκέπτονται την τεχνητή λίμνη των Μηριανών και πραγματοποιούν ασκήσεις πεδίου, αναψυχής καθώς και παιχνίδια ρόλων. Το εκπαιδευτικό πακέτο του προγράμματος περιλαμβάνει βιβλίο μαθητή και εκπαιδευτικού, ειδικό ενημερωτικό 4σέλιδο με οδηγίες για την εξοικονόμηση νερού, αφίσα και σχετικό DVD.

Το δεύτερο πρόγραμμα είναι αφιερωμένο στην κλιματική αλλαγή και τα θέματα ενέργειας. Έχει τίτλο ένα τετράστιχο, «Ήλιε το φως σου δώσε μας κι αέρα την πνοή σου, νερό, δροσιά και δύναμη και Γη τη θαληρωή σου». Σκοπός του είναι οι μαθητές να μάθουν τι προβλήματα δημιουργεί η καύση ορυκτών καυσίμων, όπως το πετρέλαιο και η βενζίνη, ποιες μορφές ενέργειας υπάρχουν, για τις αλλαγές στο κλίμα της Γης και το φαινόμενο του θερμοκηπίου, τις ήπιες μορφές ενέργειας. Μελετούν και υλοποιούν ασκήσεις στα εργαστήρια του ΚΠΕ με ανεμογεννήτριες και φωτοβολταϊκά, ερχόμενοι σε επαφή με αυτή τη μοντέρνα τεχνολογία,

ώστε μόνοι τους να διαπιστώσουν τα ευεργετικά της σφέλη. Επισκέπτονται το πάρκο ήπιων μορφών ενέργειας που είναι εγκατεστημένο στο ΚΠΕ, ενώ οι μαθητές και εκπαιδευτικοί μαθαίνουν τη χρήση του ποδηλάτου, ως την καλύτερη λύση απέναντι στο αυτοκίνητο και με τα 30 ποδήλατα που διαθέτει το ΚΠΕ Ιεράπετρας, σε συγκεκριμένη διαδρομή που έχει αποτυπωθεί σε ένα καθαίσιμτο χάρτη, επισκέπτονται τα αξιοθέατα της Ιεράπετρας. Το εκπαιδευτικό πακέτο του προγράμματος περιλαμβάνει βιβλίο μαθητή και εκπαιδευτικού, ειδικό ενημερωτικό 4σέλιδο με οδηγίες για την εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας, αφίσα και σχετικό DVD.

Το τρίτο πρόγραμμα έχει θέμα του το δάσος και ο τίτλος του είναι «Το δάσος να προσέχουμε σαν κόρη σφραγιδών μας, γιατί 'ναι κληροδότημα παιδιών και εγγονών μας». Οι μαθητές επισκέπτονται την περιοχή του παραδοσιακού οικισμού της Ανατολής, κάνουν ασκήσεις πεδίου και παίζουν παιδαγωγικά παιχνίδια, σε περιβαλλοντικό μονοπάτι, σε δασική περιοχή, με φύλλα εργασίας μελετούν τη χλωρίδα και την πανίδα της περιοχής, ανακαλύπτουν τις μυρωδιές του φρυγανότοπου κάνοντας ταυτόχρονα αναγνώριση φυ-

τών, επισκέπτονται ένα παλιό αλώνι και ένα χάνι, συζητούν για το πώς ζούσαν οι παλιότεροι, τι καλλιέργυζαν εκείνη την εποχή και με ποια μέσα, γιατί εγκατέλειψαν τα ορεινά χωριά και πήγαν στον κάμπο, ποια η προοπτική αυτού του τόπου και άλλα πολλά. Στο τέλος του προγράμματος οι μαθητές επισκέπτονται τα σοκάκια του χωριού, φτάνουν μέχρι τη βρύση, παρατηρούν τη λαϊκή αρχιτεκτονική του παραδοσιακού οικισμού της Ανατολής, τις καμινάδες, τις υδρορροές, τις σκεπές και καταλήγουν στο ανακαινισμένο δημοτικό σχολείο του χωριού, όπου συζητούν και βγάζουν τα συμπεράσματά τους για το θέμα που βίωσαν όλη μέρα. Συζητήσεις που έχουν σχέσεις με τα οφέλη που μας προσφέρει το δάσος, αλλά και τις αρνητικές επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων σε αυτό. Το εκπαιδευτικό πακέτο του προγράμματος περιλαμβάνει βιβλίο μαθητή και εκπαιδευτικό, ειδικό ενημερωτικό 4σέλιδο με παρουσίαση των φαρμακευτικών φυτών που συναντά ο επισκέπτης στην περιοχή, αφίσα και σχετικό DVD.

Το τέταρτο πρόγραμμα αφορά μικρούς μαθητές. Έχει τίτλο, «ΗΛΙΕ - ΗΛΙΕ ΕΙΣΑΙ ΕΔΩ; ΒΑΖΩ ΤΟ ΚΑΠΕΛΟ ΜΟΥ... ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΩ». Είναι ένα Μονοήμερο πρόγραμμα για μαθητές νηπιακής και πρώτης σχολικής ηλικίας, με θέμα την κλιματική αλλαγή, τη μείωση της τρύπας του όζοντος, την ανθρώπινη συμπεριφορά. Διεξάγεται στην ειδικά διαμορφωμένη θεματική αίθουσα, ενώ πραγματοποιούνται και εργασίες πεδίου στην ευρύτερη περιοχή. Η νηπιακή ηλικία είναι προφανώς η περισσότερο πρόσφορη ηλικία για να

επιτευχθεί η ευαισθητοποίηση για το περιβάλλον και η διαμόρφωση αξιών. Η συμμετοχή των παιδιών θέλουμε να αποτελέσει ευκαιρία για χαρά, παιχνίδι με τον ήλιο, για παρατήρηση, γνώση, ανακάλυψη και εμπειρία. Το πρόγραμμα στηρίζεται στη συμμετοχική, βιωματική μάθηση και απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες του μαθητή, διάνοηση, συναισθήμα, δράση, περιλαμβάνοντας δραστηριότητες που αναφέρονται στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων των μαθητών μέσα από την ατομική και ομαδική έκφραση. Το εκπαιδευτικό πακέτο του προγράμματος περιλαμβάνει βιβλίο με παραμύθι σχετικό με το πρόγραμμα, ενημερωτικό 4σέλιδο, αφίσα και σχετικό DVD.

Το πέμπτο πρόγραμμα αφορά και αυτό τους μικρούς μαθητές και έχει τίτλο, «ΕΝΑ ΠΙΡΩΙΝΟ ΠΑΡΕΑ ΜΕ ΤΟΝ ΜΠΡΑΜΙΑΝΟΥΛΗ». Είναι ένα Μονοήμερο πρόγραμμα για μαθητές νηπιακής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Το πρόγραμμα αφορά το νερό με αναφορές στην τεχνητή λίμνη των Μπραμιανών Ιεράπετρας. Στόχος του προγράμματος είναι να γνωρίσουν οι μικροί μαθητές την αξία του νερού, τη συμβολή του στη δημιουργία και στην εξέλιξη της ζωής και να συνειδητοποιήσουν ότι αποτελεί έναν παγκόσμιο κοινό αγαθό, που πρέπει να το διαχειριζόμαστε ορθολογικά. Διεξάγεται στην ειδικά διαμορφωμένη θεματική αίθουσα, ενώ πραγματοποιούνται και εργασίες πεδίου στην περιοχή της τεχνητής λίμνης των Μπραμιανών. Το εκπαιδευτικό πακέτο του προγράμματος περιλαμβάνει βιβλίο με παραμύθι σχετικό με το πρόγραμμα, ενημερωτικό 4σέλιδο, αφίσα και σχετικό DVD.

Μερικές από τις εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν το προηγούμενο διάστημα.

Εκδήλωση με θέμα «**Κλιματική αλλαγή: ατομική και συλλογική ευθύνη**», Παρασκευή 31 Μαΐου 2008, αίθουσα Μελίνα Μερκούρη του Δήμου Ιεράπετρας με προσκαλεσμέ-

νο τον κ. Νίκο Χρυσόγελο, Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου «Δικτύου Μεσόγειος S.O.S».

Εκδήλωση, την Πέμπτη 19 Ιουνίου 2008, στην αίθουσα Μελίνα Μερκούρη του Δήμου Ιεράπετρας με θέμα «**Διάθεση Αγροτικών Πλάστικών Αποβλήτων: Ποιοι είναι οι κίνδυνοι; Ποιες οι προτεινόμενες λύσεις;**» Εισηγητής ο καθηγητής, του Τμήματος Αξιοποίησης Φυσικών Πόρων και Γεωργικής Μηχανικής του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών Δημήτρης Μηριασούλης.

Στις 16 Οκτωβρίου 2008, πραγματοποιήθηκαν τα **Εγκαίνια του ΚΠ.Ε. Ιεράπετρας** και στην τελετή παρευρέθηκε ο πρώην Υπουργός Παιδείας κ. Στυλιανίδης, ο Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Πλακιωτάκης, η Αναπλ. Δ/τρια Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης Κρήτης και οι αρχές του τόπου.

Διοργανώθηκε παρουσίαση του βιβλίου της κ. Ασπασίας Βασιλάκη, «**Η Περική Εκπαίδευση στο Νηπιαγωγείο, Δημιουργικές διαθεματικές δραστηριότητες ευαισθητο-**

ποίηση των παιδιών για το περιβάλλον, στις 28 Νοεμβρίου 2008.

Το ΚΠΕ Ιεράπετρας διοργάνωσε στις 15 και 16 Δεκεμβρίου 2008, θεατρική παράσταση σε συνεργασία με το θίασο «Λώτινος ήλιος» με θέμα **«Το τραγούδι της γης»**, μια παράσταση αφιερωμένη στην οικολογία. Το παρακολούθησαν με προγραμματισμένη προσέλευση, πάνω από 1.000 μαθητές Α/θμιας εκπαίδευσης της ευρύτερης περιοχής του Δήμου Ιεράπετρας.

Εκδήλωση με θέμα **«Οι ντόπιες ποικιλίες στην Κρήτη»**, σε συνεργασία με την εναλλακτική κοινότητα ΠΕΛΙΤΙ, στην αίθουσα Μελίνα Μερκούρη του Δήμου Ιεράπετρας, στις 4 Ιανουαρίου 2009, όπου έγινε ανταλλαγή ντόπιων σπόρων και προσπάθεια να ιδρυθεί τράπεζα σπόρων στο ΚΠΕ Ιεράπετρας. Για το λόγο αυτό το ΚΠΕ Ιεράπετρας, δημιούργησε πρότυπο βοτανικό και βιολογικό κήπο, με αρκετή συγκομιδή κηπευτικών την πρώτη χρονιά, από τα οποία κρατήθηκαν σπόροι για ανταλλαγή.

Ημερίδα με θέμα **«Η Περιβαλλοντική εκπαίδευση έχοντας ως εργαλείο και τη μέθοδο του Παιδαγωγικού δράματος, μπορεί να αποτελέσει το πρώτο βήμα της αειφόρου εκπαίδευσης, για τις μικρές ηλικιακές βαθμίδες»**, απευθυνόταν σε εκπαιδευτικούς της Α/θμιας εκπαίδευσης και πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις του ΚΠΕ στις 24 Ιανουαρίου 2009.

Εκδήλωση ενημέρωσης μαθητών του 15μελούς και των προέδρων του 2ου Λυκείου Ιεράπετρας, στις 6 Φεβρουαρίου 2009, στις Εγκαταστάσεις του ΚΠΕ για τις δράσεις και τα προγράμματά του και συζήτηση για τη διαμόρφωση του προαύλιου χώρου του σχολείου με τη δημιουργία βοτανικού-βιολογικού κήπου και τη συνεργασία των μαθητών με το ΚΠΕ Ιεράπετρας.

Εκδήλωση ενημέρωσης των μαθητών του 1ου Λυκείου Ιεράπετρας με θέμα: **«Οι αρνητικές επιπτώσεις του καπνίσματος»** από γιατρό του Γενικού Νοσοκομείου Ιεράπετρας, στις 27 Μαρτίου 2009, στην αίθουσα εκδηλώσεων 1ου Λυκείου Ιεράπετρας.

Φέτος διοργανώθηκε για πρώτη φορά από ΚΠΕ της χώρας το 1ο Μαθητικό Συνέδριο Ν. Λασιθίου. Πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα εκδηλώσεων του δήμου Ιεράπετρας, το 3ήμερο 10-11 και 12 Ιουνίου 2009, με παρουσίαση των προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν την τρέχουσα σχολική χρονιά στο πλαίσιο όλων των σχολικών δραστηριοτήτων, από σχολεία του νομού Λασιθίου. Παρουσιάστηκαν 24 δραστηριότητες σχολείων όλων των βαθμίδων καθώς και ειδικών σχολείων. Στόχος είναι το συνέδριο αυτό να γίνει του χρόνου σε άλλη πόλη του νομού Λασιθίου, ώστε να αγκαλιάσει όλη τη σχολική κοινότητα του πολυκεντρικού νομού μας.

Το ΚΠΕ Ιεράπετρας, δραστηριοποιείται και σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και είχε έντονη παρουσία στις παρεμβάσεις προς κάθε αρμόδια αρχή, όταν με επέμβαση ιδιώτη καταστράφηκε μέρος της κοίτης των εκβολών του Καλαμαυκιανού ποταμού.

Το ΚΠΕ Ιεράπετρας, στεγάζεται σε ιδιόκτητες αίθουσες στην Ιεράπετρα και επί της οδού Οδυσσέα Ελύτη (TK 722 00 Ιεράπετρα) και είναι πλήρως εξοπλισμένο με αίθουσα σεμιναρίων και εκδηλώσεων, δύο θεματικές αίθουσες (νερού

και ενέργειας), αίθουσα τεχνολογίας, βιβλιοθήκη, εργαστήριο θετικών επιστημών, εργαστήριο πληροφορικής, γραφεία για το εκπαιδευτικό προσωπικό που έχει αποσπαστεί και εργάζεται στο ΚΠΕ. Διαθέτει ηλιακό φούρνο, ποδηλάτη που κινείται με ηλιακή ενέργεια και τα φυτά που είναι φυτεμένα στο ΚΠΕ υπερβαίνουν τα 600. Τα τηλέφωνα για επικοινωνία είναι 28420 24684 και 28420 23103, ενώ το φαξ είναι 28420 23160. Η ιστοσελίδα που περιέχει όλες τις δράσεις του ΚΠΕ καθώς και πολλές πληροφορίες για τα προγράμματα και σεμινάρια που υλοποιεί είναι: <http://kpe-ierap.las.sch.gr>, ενώ το e-mail είναι: mail@kpe-ierap.las.sch.gr.

Η Παιδαγωγική Ομάδα του ΚΠΕ Ιεράπετρας αποτελείται από τους, Παύλο Δασκαλάκη, Μηχανολόγο-Δάσκαλο, Υπεύθυνο του ΚΠΕ, Πανδώρα Ιωάννου, Δασκάλα-Βιολόγο, αναπληρώτρια Υπεύθυνη, Χάρη Βουμβουλάκη, Μηχανολόγο-Ναυπηγό, Ζουρμπάκη Μάγδα, Δασκάλα, Μυλωνάκη Στράτο, Δάσκαλο.

ΠΑΥΛΟΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ
Υπεύθυνος ΚΠΕ Ιεράπετρας

Οικολογικά Σχολεία

Σεμινάριο του Δικτύου

των Οικολογικών Σχολείων στην Ιεράπετρα

Τα «Οικολογικά Σχολεία, είναι ένα Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο οποίο συμμετέχουν Δημοτικά, Γυμνάσια και Λύκεια από όλη την Ελλάδα, με στόχο την εξοικείωση των μαθητών και μαθητριών, αριανών πολιτών, με περιβαλλοντικά προβλήματα και τη διαμόρφωση θετικής στάσης για την αντιμετώπισή τους. Αποτελεί δε το μεγαλύτερο Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης με 27.304 σχολεία σε 44 χώρες σε όλες τις ηπείρους, με 6.375.575 μαθητές και 392.653 εκπαιδευτικούς.

Το ΚΠΕ Ιεράπετρας, διοργάνωσε, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Β/θμιας Εκπαίδευσης Πειραιά και την ΕΕΠΦ, στις 06, 07 και 08 Μαρτίου 2009, επιμορφωτικό σεμινάριο του Δικτύου «Οικολογικά Σχολεία», με θέμα «Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ, μια πρόταση για ένα αειφόρο σχολείο».

Το σεμινάριο απευθύνονταν σε εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης των Νομών εμβέλειας του ΚΠΕ Ιεράπετρας που συμμετέχουν στο δίκτυο «Οικολογικά Σχολεία», καθώς και σε εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, που υπηρετούν στις Διευθύνσεις Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄ Αθηνών, Πειραιά, Ανατολικής και Δυτικής Αττικής. Πήραν μέρος 40 εκπαιδευτικοί που παρακολούθησαν ως τακτικά μέλη και 15 εκπαιδευτικοί, κυρίως από την Ιεράπετρα, που αν και δεν είχαν επιλεγεί, παρακολούθησαν, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, τις εργασίες του σεμιναρίου καθ' όλη τη διάρκειά του.

Την έναρξη των εργασιών κήρυξε ο υπεύθυνος του ΚΠΕ Ιεράπετρας κ. Παύλος Δασκαλάκης, ενώ η κοινωνιολόγος-περιβαλλοντική επιστήμη κα Αλέξια Νικηφοράκη, αναπλ. Γενικός Γραμματέας και υπεύθυνη συντονισμού ΕΣΕΠ της ΕΕΠΦ, παρουσίασε τους στόχους του σεμιναρίου. Τα μέλη της Παιδαγωγικής Ομά-

δας του ΚΠΕ, με παιχνίδια γνωριμίας, «έσπασαν τον πάγο» και ζέσταναν την ατμόσφαιρα.

Η κα Μαρία-Ιωάννα Κουτσουδάκη, υπεύθυνη συντονισμού του Προγράμματος, ενημέρωσε τους παρευρισκόμενους για το Διεθνές Δίκτυο Π.Ε. «Οικολογικά Σχολεία» και τη φιλοσοφία του.

Η κ. Στέλλα Ζαχαριάδακη, γεωπόνος από την Ιεράπετρα, παρουσίασε τον τρόπο κατασκευής του πρότυπου βοτανικού-βιολογικού κήπου του ΚΠΕ Ιεράπετρας, που έχει γίνει μαγνήτης για τις ομάδες των μαθητών που τον επισκέπτονται, ενώ ο κ. Δασκαλάκης παρουσίασε την κατοχυρωμένη ευρεσιτεχνία του Μανόλη Παπαδημητρώπουλου, γεωργού από την περιοχή, «Το μαγικό Πιθάρι» της κομποστοποίησης, που αποτελεί μια πρωτοπόρα ιδέα - πρόταση για την εφαρμογή της στα Οικολογικά Σχολεία.

Η κα Μαθαματί Δίτσιου, Υπεύθυνη Π.Ε. Δ/σης Β/θμιας Εκπ/σης Δ΄ Αθηνών, ανέπτυξε στη συνέχεια το θέμα «Από την Περιβαλλο-

ντική Εκπαίδευση στην Εκπαίδευση για την Αειφορία», ενώ οι κυρίες Δήμητρα Νεονάκη, από το 13ο Γυμνάσιο Ηρακλείου και Αικατερίνη Γιαγκαδέλλη, από το Γυμνάσιο Βάμου Χαλκίδας, παρουσίασαν εφαρμογές του προγράμματος στα σχολεία τους.

Την επόμενη μέρα, Σάββατο 7 Μαρτίου, η κα Κλεοπάτρα Χατζηκώστα, εκπαιδευτικός Α/θμιας Εκπ/σης (Δ/νση Πειραιά), με μια πολύ γλαφυρή και ουσιαστική εισήγηση, παρουσίασε την εκπληκτική δουλειά που γίνεται στα 13ο-21ο Δημοτικά Σχολεία Κερατσινίου για το πρόγραμμα των Οικολογικών Σχολείων.

Ακολούθησε επίσκεψη σε αγρόκτημα φυσικής γεωργίας, ξενάγηση και ενημέρωση από τον παραγωγό κ. Παπαδημητρώπουλο και τη γεωπόνο κ. Ρέα Πηγιάκη, για τις μεθόδους καλλιέργειας, παρουσίαση της διαδικασίας κομποστοποίησης αποβλήτων ελαιουργείου, τα προτερήματα της φυσικής γεωργίας αλλά και της βιολογικής, καθώς και εξήγηση για τις διαφορές τους, ενώ έγινε και επίδειξη για το πώς μπολιάζεται ένα δέντρο.

Στη συνέχεια οι συμμετέχοντες επισκέφτηκαν το μοναδικού κάλλους και ένα από τα πιο δύσκολα στο πέρασμά τους φαράγγι του Χα Ιεράπετρας όπου θαύμασαν τον από 35μ

ύψος καταράκτη του και τις τρεις ορατές από την είσοδό του φυσικές λιμνούλες, από τις 24 που διαθέτει. Επισκέφτηκαν, επίσης, το χώρο ανακύκλωσης υλικών Ιεράπετρας και ενημερώθηκαν για τις τεράστιες ποσότητες υλικών που, αντί να οδηγούνται στη χωματερή, προωθούνται προς ανακύκλωση.

Το απόγευμα της ίδιας μέρας οι εκπαιδευτικοί χωρίστηκαν σε δύο ομάδες και συμμετείχαν στα εργαστήρια στο Β΄ μέρος του σεμιναρίου. Η πρώτη ομάδα, με την καθοδήγηση της κας Αντιόπης Φραντζή, Εκπαιδευτικού Α/θμιας Εκπ/σης και της κας Σοφίας Πλατανιτσιώτη, Εκπαιδευτικού Β/θμιας Εκπ/σης, εργάστηκε στο θέμα «Δύο περιπτώσεις εφαρμογής του προγράμματος των Οικολογικών Σχολείων».

Η δεύτερη ομάδα, με τη βοήθεια του κ. Νίκου Στεφανόπουλου, Υπεύθυνου ΠΕ της Δ/νσης Α/θμιας Εκπ/σης της Δ/νσης Δ΄ Αθηνών, και του κ. Παντελή Μάναλη, Υπεύθυνου ΠΕ Δ/νσης Β/θμιας Εκπ/σης Πειραιά, εργάστηκε στο θέμα «Πώς είναι το αειφόρο σχολείο που ονειρεύομαι. Η δική μας σκέψη για την αειφορία».

Την Κυριακή 8 Μαρτίου παρουσιάστηκαν από το ΚΠΕ Ιεράπετρας στους συμμετέχοντες του σεμιναρίου τα 5 σχολικά προγράμματα Εκπαίδευσης για την Αειφορία τα οποία υλοποιεί.

Ακολούθησε συζήτηση σε στρογγυλό τραπέζι, με θέμα: «Το οικολογικό σχολείο, αειφόρο σχολείο του μέλλοντος», με συντονιστές τον κ. Παύλο Δασκαλάκη, τον κ. Νικό Στεφανόπουλο, και την κα Ασπασία Βασιλάκη.

Το γενικό συντονισμό της συζήτησης είχε ο κ. Παντελής Μάναλης.

Αναπτύχθηκε ενδιαφέρουσα συζήτηση γύρω από τα θέματα της αειφόρου εκπαίδευσης, ενώ πολλές διευκρινήσεις δόθηκαν για το πώς λειτουργεί το Δίκτυο των Οικολογικών Σχολείων.

Όλα τα έξοδα του σεμιναρίου, μετακινήσεις, διατροφή με γνήσια παραδοσιακά προϊόντα της Κρήτης και τη διανυκτέρευση των συμμετασχόντων σε ένα πολύ ωραίο ξενοδοχείο ανέλαβε και κάλυψε το ΚΠΕ Ιεράπετρας, μέσω του ΤΔΕ/Υ που χρηματοδοτείται από την ΕΕ και το ΕΠΕΑΕΚ του ΥΠΕΠΘ, με διαχειριστή το ΕΙΝ.

ΠΑΥΛΟΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ
Υπεύθυνος ΚΠΕ Ιεράπετρας

ΦΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ

Άλλοι πετούν
άλλοι πεινούν

ALPHA BANK

Η Γη διαθέτει επαρκείς πόρους για να ικανοποιήσει τις ανάγκες όλων. Κι όμως το 1/2 του παγκόσμιου πληθυσμού ζει στα όρια της φτώχειας. Από αυτούς τους πολύ φτωχούς ανθρώπους, πολλοί πεθαίνουν από υποσιτισμό και ασθένειες. Οι μισοί εκ των οποίων είναι παιδιά ηλικίας μικρότερης των 5 ετών. Από την άλλη πλευρά, περίπου 15% των ανθρώπων των ανεπτυγμένων χωρών υποφέρει από υπερσιτισμό. Η υπερκατανάλωση χαρακτηρίζει τη ζωή πολλών ανθρώπων οι οποίοι σπαταλούν τους μη ανανεώσιμους πόρους, ρυπαίνουν το περιβάλλον, προκαλούν περιβαλλοντική υποβάθμιση, διευρύνουν το χάσμα ανάμεσα στους φτωχούς και τους πλούσιους.

Δυστυχώς υπάρχει άνιση κατανομή αγαθών. Φταίει όμως και η αδιαφορία αυτών που είναι χορτάτοι για αυτούς που πεινούν.

Περιορισμός της σπατάλης δε σημαίνει τσιγκουνιά. Δεν υποδηλώνει πτώση του βιοτικού επιπέδου, αλλά βιώσιμη κατανάλωση. Δηλαδή υπεύθυνη χρήση αγαθών και υπηρεσιών που ανταποκρίνονται στις ανθρώπι-

νες ανάγκες, σεβόμενη παράλληλα το περιβάλλον και την κοινωνία.

Η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ) μέσα από το Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «Φύση Χωρίς Σκουπίδια» ξεκίνησε τη νέα περιβαλλοντική δράση «Άλλοι πετούν, άλλοι πεινούν».

Στόχος του Προγράμματος, που γίνεται με τη συνεργασία της ΕΕΠΦ, Εθελοντικών Ομάδων και Τοπικών Αρχών, είναι η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, για την καλύτερη διαχείριση των απορριμμάτων και για τη διατήρηση ενός καθαρού και πολιτισμένου περιβάλλοντος.

Χορηγός του Προγράμματος είναι η ALPHA BANK για παιδιά, εφήβους και νέους. Υποστηρίζεται επίσης από τα δικαιώματα του βιβλίου «Η Ελληνική Χλωρίδα στο μύθο, στην τέχνη, στη λογοτεχνία» που έχουν παραχωρηθεί στην ΕΕΠΦ από τον συγγραφέα του Η. Baumann. Τους ευχαριστούμε θερμά.

Άλλοι πετούν, άλλοι πεινούν

Ο τίτλος τα λέει όλα. Σκοπός της δράσης είναι η ευαισθητοποίηση μαθητών, μαθητριών, ομάδων νέων, αλλά και ενηλίκων, σε σχέση με τη σπατάλη των υλικών, τα προβλήματα που συνδέονται με την κακή διαχείριση των πόρων, τα διαφορετικά

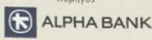
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Άλλοι γετούν
άλλοι γεινούν

ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ Φύση Χωρίς Σκουπίδια

μοντέλα κατανάλωσης και απόρριψης υλικών στις διάφορες περιοχές του κόσμου.

Η δράση περιλαμβάνει και υιοθεσία σχολείου/ων μιας περιοχής του κόσμου που υποφέρει από φτώχεια. Ως τέτοια περιοχή επιλέχθηκε η Ναμίμπια (Νότια Αφρική). Ένα σχολείο στην πόλη Swakormund λειτουργεί ήδη ως πυρήνας επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ Ελλάδας και Ναμίμπια. Το σχολείο αυτό, έχει εισηγηθεί τη σύνδεση με άλλα σχολεία της περιοχής χαμηλότερου βιοτικού επιπέδου και θα αποτελέσει το σύνδεσμό τους με τα ελληνικά σχολεία, μέσω της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης.

Στη χώρα μας τα μολύβια και οι χρωματιστά μαρκαδόροι σπαταλούνται σαν να πρόκειται για προϊόντα μιας χρήσης.

Εκεί είναι είδος σπάνιο. Τα χρωματιστά μολύβια μοιράζονται στους μαθητές στην ώρα του σχολείου και μαζεύονται ως είδος πολυτελείας, στο τέλος του μαθήματος.

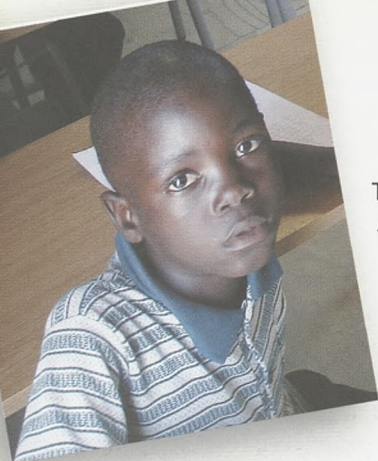
Εδώ τα ρούχα έχουν γίνει ρούχα μιας εποχής αθλή και μέσον προβολής. Σε σύντομο διάστημα είναι για πέταμα.

Εκεί ακόμα και μια κουβέρτα είναι είδος σε ανεπάρκεια. Ακόμα περισσότερο, εκεί δεν υπάρχει φαγητό «για πέταμα».

Η ανταπόκριση σχολείων στη δράση ήταν άμεση. Ανάμεσα στις πρώτες συμμετοχές ήταν:

1ο Νηπιαγωγείο Μελισσίων, 12ο Νηπιαγωγείο Ηρακλείου Κρήτης, 2ο Δημ. Σχ. Ναυπλίου, Δημ. Σχ. Άργους Καλύμνου, 16. Δημ. Σχολείο «Θεμιστοκλής»-Αττική, Δημ. Σχ. Χέρσου-Κιθκίς, Εκπαιδευτήρια Μαντουλίδη (Γυμνάσιο-Λύκειο)-Θεσσαλονίκη, Γυμνάσιο Παραλίας

Τυρού Αρκαδίας, IN.CO.
Αγ. Νικολάου-Νεάπολη
Κρήτης, Γυμνάσιο Σχο-
λής Μωραΐτη-Αττική,
Γυμνάσιο Ιππείου-
Λέσβος, ΚΠΕ Ευερ-
γετούλας-Λέσβος.

Το πρώτο σχολείο που επικοινωνήσαμε με το σχολείο στο Swakornund ήταν το Ιδιωτικό Δημοτικό Σχολείο «Θεμιστοκλής» της Αττικής. Για τη συμμετοχή του σχολείου στη δράση πρωτοστάτησε η εκπαιδευτικός Κληοπάτρα Χατζηκώστα, Διευθύντρια του σχολείου, εθελόντρια στην ΕΕΠΦ επί σειρά ετών. Ο Νίκος Πέτρου, Πρόεδρος της ΕΕΠΦ και συχνός επισκέπτης της Ναμίμπια, μετέφερε ο ίδιος τον Απρίλιο τα πρώτα μηνύματα και δώρα. Λίγα χρήματα, χρωματιστά μολύβια από τα παιδιά των ελληνικών σχολείων και κυρίως το μήνυμα πως εδώ στην Ελλάδα υπάρχουν δάσκαλοι και μαθητές που προσπαθούν να μην πετούν την ώρα που άλλοι πεινούν.

Τώρα εκεί, στην περιοχή του Swakornund, είναι χειμώνας. Υπάρχουν πολλοί μαθητές που στερούνται βασικών αγαθών. Είχαν και έχουν ανάγκη ακόμα και από κουβέρτες. Και φυσικά, από φαΐ. Τα παιδιά ενός ορφανοτροφείου στεγάζονται και αυτά σε μια παράγκα. Την προηγούμενη χρονιά η παράγκα τους δεν είχε ούτε πόρτα. Φέτος προσπαθούν να χτίσουν τοίχους για να κλείσουν το κρύο απέξω.

Θέλουμε να βοηθήσουμε. Όχι από το υστέρημα. Αλλά από αυτό που θα περισσέψει όταν θα περιορίσουμε αυτά που πετάμε.

Ξεκινήσαμε στέλνοντας χρωματιστά μολύβια ώστε τα παιδιά εκεί να ζωγραφίζουν πολύχρωμες εικόνες. Δε θα σταματήσουμε σε αυτή την προσπάθεια. Άλλωστε τα παιδιά εκεί μετά τις πρώτες επαφές παρακάλεσαν:

«Πέστε στα παιδιά στην Ελλάδα να μη μας ξεχάσουν»...

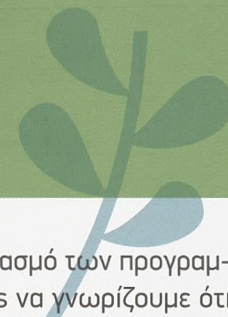
Αξιοπρεπής διαβίωση σημαίνει δικαίωμα στο καθαρό πόσιμο νερό, στην τροφή, ασφάλεια, περιθαλψη, κοινωνική δικαιοσύνη, εκπαίδευση. Σε αυτά τα αγαθά έχουν δικαίωμα όλα τα παιδιά της Γης. Η Γη

διαθέτει επαρκείς πόρους για να ικανοποιήσει τις ανάγκες όλων. Βασική προϋπόθεση η απληστία και η ανευθυνότητα κάποιων να μην οδηγεί στην κατασπατάληση αγαθών στερώνοντας τα από άλλους. Αυτό είναι και το βασικό μήνυμα που στέλνουμε μέσα από την καινούρια μας δράση.

ΜΑΡΙΑ ΡΟΥΣΣΟΜΟΥΣΤΑΚΑΚΗ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Μη στέλνεται βαριά αντικείμενα όπως π.χ. πλαστελίνες ή τετράδια, επειδή κοστίζει υπερβολικά το ταχυδρομείο (21€ / κιλό). Προτιμήστε ελαφριά αντικείμενα όπως: ξύλινα χρώματα, πλαστικές ξύστρες κ.ά. Αν αυτό είναι δυνατό, στείλτε χρήματα.

Άρωμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Σεμινάριο Π.Ε, προορισμός όλων μας η Ιθάκη

Περιοχή ευθύνης

Περιοχή ευθύνης της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας και αντίστοιχα του Γραφείου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι οι σχολικές μονάδες των Δήμων: Αγίας Παρασκευής, Χολαργού, Πα-

πάγου, Ψυχικού, Ν. Ψυχικού, Φιλοθέης, Χαλανδρίου, Βριλησίων, Μελισίων, Πεντέλης, Ν. Πεντέλης, Αμαρουσίου, Κηφισιάς, Εκάλης, Ν. Ερυθραίας, Λυκόβρυσης, Πεύκης, Ν. Ιωνίας, Μεταμόρφωσης και Ηρακλείου Αττικής.

Σχολικά Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, πραγματοποιήθηκαν 105 προγράμματα Π.Ε με την εξής κατανομή: σε Γυμνάσια 66, σε Λύκεια 30 και 9 σε σχολεία της Τεχνικής Εκπαίδευσης. Συμμετείχαν 239 εκπαιδευτικοί και 3.195 μαθητές. Επίσης εφέτος 1.382 μαθητές παρακολούθησαν προγράμματα και συμμετείχαν σε δίκτυα Π.Ε σε διάφορα ΚΠΕ της χώρας.

Στο Γραφείο Π.Ε και σε πολλά σχολεία μας, λειτουργούν δανειστικές βιβλιοθήκες

για τον καλύτερο σχεδιασμό των προγραμμάτων. Θα πρέπει όμως να γνωρίζουμε ότι τα σχολικά προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ούτε υποδεικνύονται ούτε αντιγράφονται. Σχεδιάζονται και διαμορφώνονται «εν τω γίνεσθαι» (διδακτικό και μαθησιακό) από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές που συμμετέχουν σε αυτά.

Σεμινάρια - Ημερίδες για εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων

- 1. 7 Οκτωβρίου 2008** στο 2ο Γ.Λ. Χαλανδρίου, Παιδαγωγική Ημερίδα με θέμα: «Θεσμικό Πλαίσιο-Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις των Προγραμμάτων Π.Ε.».
- 2. 6 Νοεμβρίου 2008** στο 10ο Δ.Σ. Αγίας Παρασκευής, με τη συνεργασία της Δ/νσης Π.Ε. Β' Αθήνας, το Δήμο Αγίας Παρασκευής και την Ελληνική Εταιρεία

Βιωματικό εργαστήριο Π.Ε για εκπαιδευτικούς

Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ), Επιμορφωτική Ημερίδα στο πλαίσιο του εγκεκριμένου από το ΥΠΕΠΘ Δικτύου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «Οι Πράσινες Γωνιές της Γειτονιάς μου».

3. 16,17,18 και 19 Φεβρουαρίου 2009 τέσσερις Παιδαγωγικές Συναντήσεις, ανά Γραφείο Εκπαίδευσης, για τους εκπαι-

δευτικούς μας που εκπόνησαν προγράμματα Π.Ε. κατά το τρέχον σχολικό έτος.

4. 25-2-2009 στο 2ο Γ/σιο Ν. Ιωνίας, με τη συνεργασία της Δ/σης Π.Ε. Β' Αθήνας, Ημερίδα με θέμα: «Η Συστημική Προσέγγιση του Παρατηρητή σε τέσσερις Φάσεις – Περίπτωση Μελέτης: Τουρισμός και Περιβάλλον στην πόλη μου».

5. 9 Απριλίου 2009 στο 2ο Γ Λ. Χαλανδρίου, με τη συνεργασία της Δ/σης Π.Ε Β' Αθήνας, Επιμορφωτική Ημερίδα με θέμα: «Δημιουργικοί Τρόποι Παρουσίωσης των Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης».

Σεμινάρια και άλλες δράσεις με τη συνεργασία Κ.Π.Ε, Δήμων, Μ.Κ.Ο κ.ά.

1. 14-16 Νοεμβρίου 2008 στο ΚΠΕ Κλειτορίας, Βιωματικό Σεμινάριο Εισαγωγικής Επιμόρφωσης με θέμα: «Βασικές Αρχές της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης - Βιωματική Προσέγγιση μέσα από τα Προγράμματα του ΚΠΕ Κλειτορίας».

2. 23-24 Ιανουαρίου 2009 στο ΚΠΕ Δραπετσώνας, διήμερο Θεματικό Σεμινάριο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης με θέμα: «Τρόπος Ζωής και Οικολογικό Αποτύπωμα: Γεωργία – Διατροφή – Περιβάλλον».

3. 12, 13 και 14 Φεβρουαρίου 2009 στο ΚΠΕ Λαυρίου, τριήμερο Σεμινάριο με θέμα: «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Τέχνη».

4. 6, 7 και 8 Μαρτίου 2009 στο ΚΠΕ Αργυρούπολης, Επιμορφωτικό τριήμερο των

Στενή συνεργασία των Υπευθύνων Π.Ε

Δικτύων «Η Θάλασσα» και «Δασικές Πυρκαγιές - Αποκατάσταση τοπίου».

- 5. 19, 20 και 21 Μαρτίου 2009** στο ΚΠΕ Λαυρίου, τριήμερο θεματικό Σεμινάριο με θέμα: «Γεωργία, Διατροφή και Ποιότητα Ζωής».
- 6. Την 1η Νοεμβρίου 2008** συμμετείχαμε με Εισηγήσεις και με Βιωματικό Εργαστήριο στην Ημερίδα του Κέντρου ΓΑΙΑ με θέμα: «Πλανήτης Γη - Κλιματικές Αλλαγές».

- 7. 30 Οκτωβρίου 2008** με τη συνεργασία του Δήμου Χολαργού και του Νεανικού Πλάνου στο Πνευματικό Κέντρο του Δ. Χολαργού «Μίκης Θεοδωράκης» ημερίδα με θέμα: «Σχολείο και Κινηματογράφος».
- 8. Συμμετοχή με εισήγηση:** στο 4ο συνέδριο της ΠΕΕΚΠΕ (14-16/12/08), στο «Ανοικτό Πανεπιστήμιο» του Δήμου Βριλησίων (14-1-09) και σε ημερίδα της Δ/σης Δ.Ε Δ' Αθήνας (6-4-09).

9. Συμμετοχή του Γραφείου Π.Ε και των σχολείων μας σε δράσεις των δήμων και άλλων φορέων σχετικά με την ανακύκλωση και την αναδάσωση.

Η φετινή σχολική χρονιά έκλεισε με τις επισκέψεις μας στα σχολεία, μετά από πρόσκληση, για να παρακολουθήσουμε τις παρουσιάσεις των προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που υλοποίησαν.

Επίλογος

Η αγάπη για το Περιβάλλον ως συστήματος ζωής στο οποίο είναι ενσωματωμένος και ο άνθρωπος και η αναγνώριση της αναγκαιότητας να διαμορφωθεί ένας οικολογικός πολιτισμός στον πλανήτη μας, είναι οι μόνες αληθινές εγγυήσεις για μια σωστή και αποτελεσματική Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΣΟΥΛΑΣ - ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΖΗΣΗ
Υπεύθυνοι Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
Β' Δ/σης Β/θμιας Εκπ/σης Αθηνών

Μια πρόταση οικοτουρισμού Η σπηλιά του Μελιδονίου

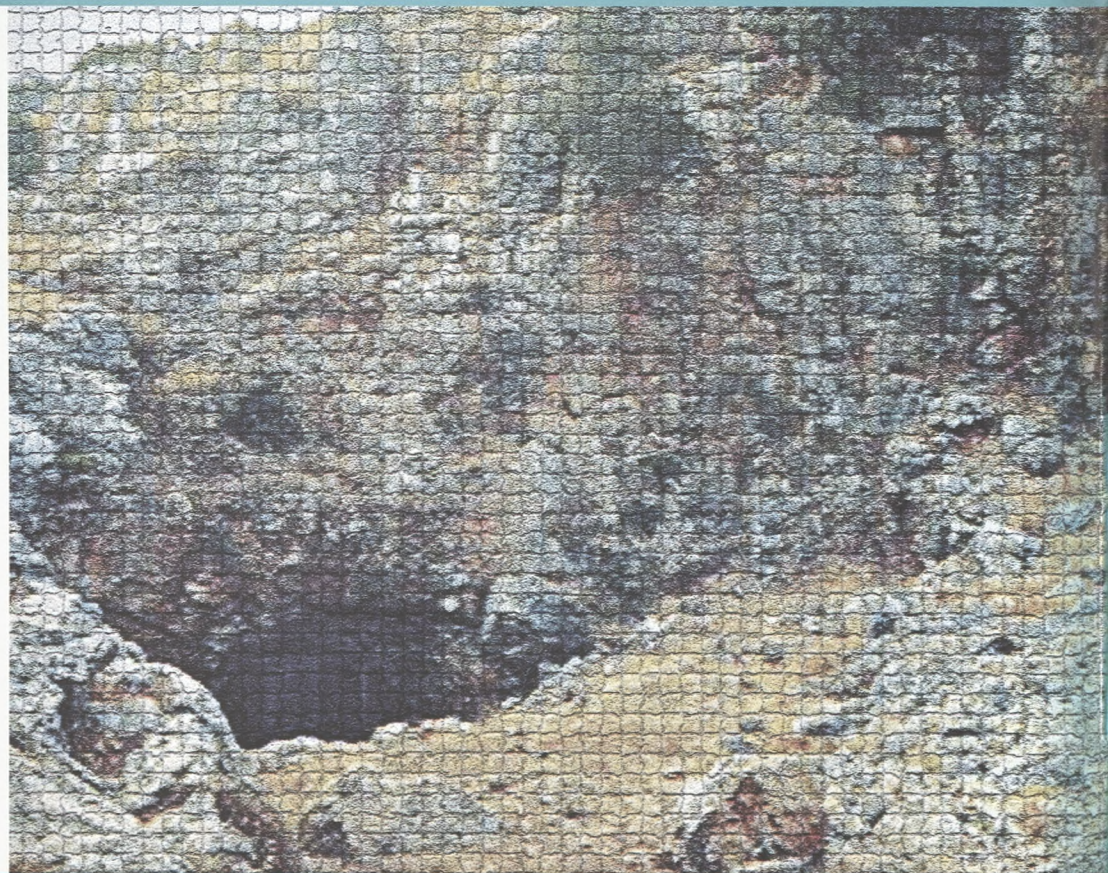

Young Reporters
for the environment

Το Δίκτυο απευθύνεται σε Γυμνάσια και Λύκεια, όπου ομάδες μαθητών εκπονούν σε τοπικό επίπεδο δημοσιογραφικές έρευνες περιβαλλοντικού περιεχομένου. Με εργαλείο το Internet συνεργάζονται με μαθητές από περιβαλλοντικές ομάδες από την Ελλάδα και το εξωτερικό και συντάσσουν κοινά άρθρα.

Τα αποτελέσματα των ερευνών τους παρουσιάζονται στην ιστοθέση του δικτύου και δημοσιεύονται στο διεθνές περιοδικό των Νέων Δημοσιογράφων, το οποίο τυπώνεται σε περισσότερα από 20.000 αντίτυπα και μοιράζεται σε όλα τα σχολεία του δικτύου σε 22 χώρες. Το άρθρο που ακολουθεί ήταν υποψήφιο για το YRE YEAR Book 2009.

Είσοδος της σπηλιάς του Μελιδονίου

Σταλακτίτες και Σταλαγμίτες

Το Δίκτυο απευθύνεται σε Γυμνάσια και Λύκεια, όπου ομάδες μαθητών, σε συνεργασία με άλλα σχολεία τόσο στην Ελλάδα, όσο και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, χειρίζονται ως δημοσιογράφοι

κάποιο κοινό πρόβλημα του περιβάλλοντος, με εργαλείο επικοινωνίας το Internet.

Χορηγός του Προγράμματος είναι ο ΟΤΕ, τον οποίον και ευχαριστούμε.

Μια πρόταση οικοτουρισμού: Η σπηλιά του Μελιδονίου

Ο οικοτουρισμός είναι μια περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένη μορφή τουρισμού που περιλαμβάνει την επίσκεψη σε φυσικές περιοχές. Αυτή η μορφή τουρισμού αποσκοπεί στην απόλαυση και εκτίμηση της φύσης και των πολιτισμικών στοιχείων των τόπων. Με αυτόν τον τρόπο προάγει τη διατήρηση της φύσης, παρέχοντας παράλληλα ενεργή κοινωνικο-οικονομική ανάμιξη του τοπικού πληθυσμού.

Τα σπήλαια μπορούν να αποτελέσουν ενδιαφέροντα προορισμό για γνωριμία με τη φύση και τον τόπο. Παρακάτω προτείνεται επίσκεψη σε ένα ιστορικό σπήλαιο του νομού Ρεθύμνης.

Η Σπηλιά του Μελιδονίου, γνωστή και ως «Γεροντόσπηλιος», βρίσκεται περίπου 1.800 μέτρα βορειοδυτικά του χωριού και παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, γιατί πέρα από τη φυσική της ομορφιά παρουσιάζει σημαντικό αρχαιολογικό και ιστορικό ενδιαφέρον, εξαιτίας των αρχαιολογικών της ευρημάτων, μερικά από τα οποία εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Ρεθύμνου.

Η σπηλιά ήταν το μυθικό σπίτι του Τάλω, του μπρούτζινου γίγαντα που προστάτευε την Κρήτη από τους εχθρούς της, κάνοντας το γύρο της δύο φορές την ημέρα. Ο μύθος λέει ότι η Μήδεια έβγαλε το καρφί που έκλεινε τη μοναδική φλέβα του, με συνέπεια ο Τάλως να πεθάνει από αιμορραγία.

Στη σπηλιά αυτή διαδραματίστηκε ένα τραγικό γεγονός το 1823, όπου κατά τη διάρκεια της Τουρκικής κατο-

χής, τριακόσιοι εβδομήντα άντρες και γυναικόπαιδα πέθαναν από ασφυξία, γιατί αρνήθηκαν να παραδοθούν στους Τούρκους.

Οι κάτοικοι του χωριού, κυρίως γυναικόπαιδα και γέροι και μερικοί ένοπλοι άνδρες οχυρώθηκαν στο σπήλαιο για να προστατευτούν. Οι Τούρκοι, μετά από πολλές αποτυχημένες προσπάθειες να το καταλάβουν, αποφάσισαν να κλείσουν την είσοδο με κλαδιά και άλλες εύφλεκτες ύλες και να βάλουν φωτιά, με αποτέλεσμα οι έγκλειστοι να βρουν τραγικό θάνατο. Μια πλάκα μνημονεύει το γεγονός αυτό, δίπλα σ' ένα κοινό τάφο που υπάρχει μέσα στη σπηλιά.

ΜΑΝΟΛΗΣ ΚΑΡΙΝΙΩΤΑΚΗΣ (14 χρονών)
Μαθητής 2ου Γυμνάσιου Ρεθύμνης

Πράσινες Γωνιές της Γειτονιάς μου

Τα Δέντρα της αυλής μας

Η πόλη της χαράς. Ομάδα: Τριφύλλια

Αγαπώ το πράσινο αγαπώ τη ζωή. Ομάδα: Κρινάκια

Η πόλη της αδιαφορίας. Ομάδα: Τριανταφυλιές

Η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ), στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση» του Γ΄ ΚΠΣ και με τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, έχει αναλάβει το υποέργο με τίτλο «Οι Πράσινες Γωνιές της Γειτονιάς μου» του Προγράμματος «Δράσεις Ενίσχυσης της Απασχόλησης Ανέργων με την Ενεργό Συμμετοχή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ)» που προκύρηξε το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας το 2006.

Το Πρόγραμμα «Οι Πράσινες Γωνιές της Γειτονιάς μου», αναπτύσσεται στους Δήμους Αγίας Παρασκευής Αττικής και Καβάλας ως «Οι Πράσινες Γωνιές της Γειτονιάς μου, στην Αγία Παρασκευή» και «Οι Πράσινες Γωνιές της Γειτονιάς μου, στην Καβάλα». Έχει ως στόχο του την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των σχολικών ομάδων και κατοίκων των δήμων αυτών, μέσω της Εκπαιδευτικής Κοινότητας, για την προστασία του περιβάλλοντος της περιοχής τους.

Η δάφνη του Απόλλωνα. Ομάδα: Δάφνες

Τα δέντρα της αυλής μας

Στο Γέρακα Αττικής το σχολικό έτος 2008-2009, στα δημοτικά σχολεία 1α-6α, οι μαθητές της τάξης Δ2 ασχολήθηκαν με τα δέντρα της αυλής τους. Υπεύθυνη του σχεδίου εργασίας ήταν η Δασκάλα Διακογεωργίου Ευμορφία. Η εξαιρετική δουλειά τους μεταξύ άλλων, περιελάμβανε:

- Τα δέντρα έχουν ταυτότητα.
- Τα δέντρα της αυλής μας.
- Η αυλή μας χθες και σήμερα.
- Καταγραφή βλάστησης.
- Φυτεύουμε θάμνους και πόες.
- Δεντροπαράμυθια.
- Γράφω ποιήματα.
- Ζωγραφίζω αφίσες.

Συχαρητήρια σε μαθητές και δασκάλους.

Η ακροστιχίδα της Πράσινης Γωνιάς

1. Τα ζώα μιας περιοχής
2. Οι Πράσινες Γωνιές βοηθούν στη μείωση της
3. Η φύση κάνει στα υλικά της
4. Υπάρχουν φύλλα απλά και φύλλα
5. Ένα οικοσύστημα για να είναι υγιές πρέπει να βρίσκεται σε
6. Βασικό συστατικό της ζωής

Οι «Πράσινες Γωνιές της Γειτονιάς μου» είναι πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο οποίο συμμετέχουν νηπιαγωγεία, δημοτικά και γυμνάσια, τα οποία καλούνται να γνωρίσουν και να υιοθετήσουν τις μικρές ή μεγάλες πράσινες γωνιές - καταφύγια ζωής, που βρίσκονται μέσα στις πόλεις.

7. Τα έμβια και άβια στοιχεία μιας περιοχής και οι σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ τους αποτελούν ένα
8. Πολλοί κήποι στην πόλη είναι στρωμένοι με
9. Για να κόψουμε τους καρπούς ενός δέντρου πρέπει να είναι
10. Ο μύθος λέει ότι οι ψυχές των δέντρων ήταν
11. Έχει τα χρώματα του ουράνιου τόξου
12. Το πράσινο στην πόλη μειώνει τη σκόνη του

1. ΠΑΝΙΔΑ, 2. ΡΥΠΑΝΣΗΣ, 3. ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ, 4. ΣΥΝΘΕΤΑ,
5. ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ, 6. ΝΕΡΟ, 7. ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ, 8. ΓΚΑΖΟΝ,
9. ΩΡΙΜΑ, 10. ΝΥΜΦΕΣ, 11. ΙΡΙΔΑ, 12. ΑΕΡΑ

ΜΑΡΙΑ ΡΟΥΣΣΟΜΟΥΣΤΑΚΑΚΗ
ΔΑΡΕΙΑ-ΝΕΦΕΛΗ ΒΟΥΡΔΟΥΜΠΑ

Οι Πράσινες Γωνιές
της Γειτονιάς μου

ΜΑΘΑΙΝΩ ΓΙΑ ΤΑ ΔΑΣΗ

Βραβεύσεις σχολείων του δικτύου

Το Σάββατο 9 Μαΐου στο φιλόξενο χώρο του Δημαρχείου Πεντέλης η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης και η Β' Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Αθήνας οργάνωσαν από κοινού ημερίδα βράβευσης των σχολείων και των εκπαιδευτικών, που εκπόνησαν πετυχημένα προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης κατά τη σχολική χρονιά 2007-2008 στο πλαίσιο του Διεθνούς Δικτύου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «ΜΑΘΑΙΝΩ ΓΙΑ ΤΑ ΔΑΣΗ»

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν ο Διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας κ. Σταύρος Χαραλάμπους, ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Κωνσταντίνος Τέφος, ο Αντιδήμαρχος Πεντέλης κ. Οδυσσεάς Σερίφης, ο πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης κ. Νίκος Πέτρου, η εκπρόσωπος του Ιδρύματος Λεβέντη, που είναι ο χορηγός του Δικτύου, κ. Αλεξάνδρα Τηλιγάδα, ο γεν. γραμματέας και η αναπληρωματής γεν.

γραμματέας της ΕΕΠΦ κ. Λεωνίδας Κόλλης και κ. Αλέξια Νικηφοράκη, η κ. Αλίκη Βαβούρη, σχολικοί σύμβουλοι, διευθυντές σχολείων, υπεύθυνοι περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και εκπαιδευτικοί από πολλά και μακρινά μέρη της Ελλάδας.

Σε ιδιαίτερα συγκινητική ατμόσφαιρα έγιναν οι βραβεύσεις 67 Σχολικών Μονάδων (Νηπιαγωγείων, Δημοτικών Σχολείων, Γυμνασίων, Λυκείων, Επαγγελματικών Λυκείων) και 122 εκπαιδευτικών των τριών βαθμίδων της Εκπαίδευσης από διαφορετικές περιοχές της χώρας μας για τις πετυχημένες δράσεις και δραστηριότητές τους. Η αντιπροσωπεία των σχολικών μονάδων δεχόταν τα συγχαρητήρια από κάποιο επίσημο προσκεκλημένο και τα χειροκροτήματα όλων των πα-

Το «Μαθαίνω για τα Δάση» είναι ένα Διεθνές Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που έχει στόχο να ενθαρρύνει σχολεία και εκπαιδευτικούς, ώστε να συμπεριλάβουν τα δάση στις εκπαιδευτικές τους δραστηριότητες, να τα πλησιάσουν οι μαθητές και να μάθουν από αυτά. Χορηγός του Προγράμματος για το 2008-2009 είναι το ΙΔΡΥΜΑ ΛΕΒΕΝΤΗ, το οποίο ευχαριστούμε θερμά για την υποστήριξη.

ρευρισκομένων στην κατάμεστη αίθουσα του Δημαρχείου Πεντέλης, ενώ δόθηκε εκπαιδευτικό υλικό για τις βιβλιοθήκες των σχολείων τους.

Οι περιβαλλοντικές ομάδες των σχολείων αυτών έχουν υλοποιήσει εργασίες, δράσεις και δραστηριότητες κατά το σχολικό έτος 2007-2008, το οποίο ήταν θεματικό έτος της δεκαετίας της Αειφορίας από την UNESCO «Δάσος-Πράσινο Πλανήτη». Σκοπός ήταν η ευαισθητοποίηση και η ενημέρωση εκπαιδευτικών και μαθητών αλλή και της τοπικής κοινωνίας στο θέμα του δάσους, μέσα από τη διάχυση των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων του Δικτύου. Οι εργασίες αυτές των σχολείων έχουν περιληφθεί στο βιβλίο της χρονιάς.

Ο Δήμαρχος Πεντέλης κ. Δημήτρης Στεργίου-Καψάλης και πρόεδρος του Συλλόγου για την Προστασία και Ανάπλαση του Πεντελικού όρους (ΣΠΑΠ), πρότεινε τη βράβευση της Β' Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Αθήνας και της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης αναγνωρίζοντας και τιμώντας το σημαντικότερο έργο που επιτελούν, καθώς στηρίζουν και εμπυχώνουν μαθητές, μαθήτριες και εκπαιδευτικούς, οι οποίοι

δείχνουν την ευαισθησία τους απέναντι στο δάσος και στα προβλήματά του συμπεριλαμβάνοντας τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες των προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Τις τιμητικές πλάκες την ημέρα της εκδήλωσης απένειμε ο Αντιδήμαρχος Πεντέλης κ. Οδυσσέας Σερίφης, καθώς ανειλημμένες υποχρεώσεις του Δημάρχου κ. Στεργίου-Καψάλη τον εμπόδισαν να παρευρεθεί την ημέρα της εκδήλωσης.

Ακολούθησαν τέσσερα επιμορφωτικά εργαστήρια για τους εκπαιδευτικούς, που έγιναν στις αίθουσες του Κρυστάλληλου δημοτικού σχολείου Πεντέλης. Το πρώτο εργαστήρι με τίτλο: «**Το κυνήγι του κρυμμένου θησαυρού στο δάσος**» είχε εμπυχωτήριες την κ. Σοφία Καινούργιου και την κ. Μαριάννα Χατζημιαχάη.

Το δεύτερο εργαστήρι με τίτλο: «**Δημιουργία και αυτοσχέδια αναπαράσταση παραμυθιού / ιστορίας: Το δάσος - Πηγή ζωής**» είχε εμπυχωτήριες την κ. Σοφία Περδικάρη και την κ. Ελένη Φλεβάρη.

Το τρίτο εργαστήρι με τίτλο: «**Ανάγνωση και ερμηνεία εικόνας, ως διδακτικό μεθοδολογικό εργαλείο - Η περίπτωση του δάσους**» εμπυχωσαν οι κ.κ. Χριστίνα Παπαζήση και Ελένη Παπαζήση.

Το τέταρτο εργαστήρι είχε τίτλο: «**Παίζοντας και αναγνωρίζοντας τα κεληδηήματα των πουλιών**» με εμπυχωτές τον κ. Μαρτίνο Γκαϊλίη και την κ. Ελένη Σούμα.

Οι εντυπώσεις και τα σχόλια των εκπαιδευτι-

κών, οι οποίοι συμμετείχαν στα βιωματικά εργαστήρια, ήταν εγκωμιαστικά και γεμάτα ενθουσιασμό.

Βραβεύτηκαν τα σχολεία: Νηπιαγωγείο Αγίου Γεωργίου Ευρυτανίας, Δημοτικό Σχολείο Αγίου Γεωργίου Ευρυτανίας, Νηπιαγωγείο Πισσώνα Ευβοίας, 2ο Νηπιαγωγείο Μαραθώνα, Δημοτικό Σχολείο Ζυγού Καβάλλας, 1ο Δημοτικό Σχολείο Γοργοποτάμου, 3/θέσιο Δημοτικό Σχολείο Ακροποτάμου Καβάλλας, Κρυστάλληλο Δημοτικό Σχολείο Πεντέλης, 14ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών, Λύκειο Καρδαμύλης, Νηπιαγωγείο Εκπαιδευτηρίων Δούκα, 5ο Δημοτικό Σχολείο Αρτέμιδος Αν. Αττικής, 1ο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Πορταριάς Μαγνησίας, 2ο Νηπιαγωγείο Κρυσονερίου Αν. Αττικής, 1ο Νηπιαγωγείο Καρπενησίου, 8ο Νηπιαγωγείο Ρεθύμνου, 2ο Νηπιαγωγείο Χανίων, 7ο & 14ο Νηπιαγωγεία Μυτιλήνης, 2ο Δημοτικό Σχολείο Πεύκης, Δημοτικό Σχολείο Μαυροχωρίου Καστοριάς, 2ο Γυμνάσιο Ξυλοκάστρου, Δημοτικό Σχολείο Αγίου Νικολάου Ευβοίας, Ιδιωτικό Δημοτικό Σχολείο Εκπαιδευτηρίων Δούκα, 14ο Νηπιαγωγείο Κοζάνης, 1ο Δημοτικό Σχολείο Πύργου Ηλείας, 2ο Νηπιαγωγείο Ν. Ερυθραίας, 55ο Δημοτικό Σχολείο Πατρών, Ιδιωτικό Δημοτικό Σχολείο Ελληνογερμανικού Συλλόγου Βριλησσιών, 2ο Γυμνάσιο Ορεστιάδας, 1ο Γυμνάσιο Ρεθύμνου, 1ο Δημοτικό

Σχολείο Νάξου, 9ο & 13ο Δημοτικά Σχολεία Κερασινίου, Πειραματικό Γυμνάσιο Πανεπιστημίου Αιγαίου, 5ο Γυμνάσιο Καβάλλας, Ιδιωτικό Γυμνάσιο Εκπαιδευτηρίων Δούκα, 4ο Νηπιαγωγείο Λυκόβρυσης, 3ο Νηπιαγωγείο Αγ. Παρασκευής, Νηπιαγωγείο Σχολής Μωραϊτη, 3ο Νηπιαγωγείο Γέρακα, Βαλέτιο Γυμνάσιο Ίου, Γυμνάσιο Διαπολιτιστικής Εκπαίδευσης Αχαρνών, 2ο Επαγγελματικό Λύκειο Γαλατσίου, 2ο Γυμνάσιο Κιλκίς, 1ο, 5ο & 6ο Δημοτικό Σχολείο Χολαργού, Δημοτικό Σχολείο Χιλιομοδίου Κορινθίας, 2ο Δημοτικό Σχολείο πόλεως Καλύμνου, 1ο Νηπιαγωγείο Μελισσιών, 6ο Νηπιαγωγείο Χαλανδρίου, 2ο Νηπιαγωγείο Αυλών, Γυμνάσιο Μύρινας Λέσβου, Δημοτικό Σχολείο Τοξοτών Ξάνθης, Αναξαγόρειο Γυμνάσιο Ν. Λαμψάκου, 4ο Νηπιαγωγείο Βριλησσιών, 1ο, 4ο & 6ο Δημοτικά Σχολεία Κηφισιάς, 2ο, 4ο & 5ο Δημοτικά Σχολεία Αγίας Παρασκευής, 8ο, 10ο & 17ο Δημοτικά Σχολεία Αμαρουσίου, 13ο Νηπιαγωγείο Αμαρουσίου.

ΣΟΦΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΥ-ΣΟΦΙΑ ΠΕΡΔΙΚΑΡΗ

Κλιματικές αλλαγές - Ακραία καιρικά φαινόμενα

Καθώς το κλίμα μεταβάλλεται, η μορφή του τοπίου αλλάζει στο χρόνο.

JULIUS BÜDEL 1982

Το ΚΠΕ Στυλίδας, θέλοντας να αναδείξει την κλιματική αλλαγή και τα ακραία καιρικά φαινόμενα που παρατηρούνται στην εποχή μας αλλά και τις κλιματικές αλλαγές που συνέβησαν στο παρελθόν και να συμβάλει στην διαμόρφωση περιβαλλοντικής συνείδησης στους σημερινούς μαθητές, πραγματοποίησε από το 2001 σεμινάρια με θέμα την κλιματική αλλαγή και διαμόρφωσε πρόγραμμα με τίτλο «Καιρός - Κλίμα - Κλιματική αλλαγή». Η ιδρυτική συνάντηση του Εθνικού Δικτύου «ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ-ΑΚΡΑΙΑ ΚΑΙΡΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ» διοργανώθηκε στη Στυλίδα στις 08-09-10 @ 11/06/2008.

ΣΚΟΠΟΙ-ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

Να κατανοήσουν οι μαθητές:

- Τι είναι καιρός, τι είναι κλίμα, τι είναι η κλιματική αλλαγή, ποια είναι τα ακραία καιρικά φαινόμενα και πως επιδρούν αυτά στις ανθρώπινες δραστηριότητες.

Το παγκόσμιο κλίμα είναι αποτέλεσμα της πολυπλοκής αλληλεπίδρασης πολλών παραγόντων που χαρακτηρίζουν από τη μια την κύρια πηγή ενέργειας (την ηλιακή ακτινοβολία) και από την άλλη ένα μεγάλο αριθμό γήινων χαρακτηριστικών και φαινομένων που το διαμορφώνουν, όπως η σύσταση της ατμόσφαι-

ρας, οι άνεμοι τα θαλάσσια ρεύματα, η τοπογραφία, τα νέφη και η βροχή, οι ηφαιστειακές εκρήξεις, κτλ.

- Τις κλιματικές αλλαγές που συνέβησαν στο παρελθόν από φυσικά αίτια (παγετώδεις -

μεσοπαγετώδεις περίοδοι) αλλά και *την κλιματική αλλαγή που παρατηρείται σήμερα* από ανθρωπογενή και φυσικά αίτια.

- Τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον όπως είναι η ερημοποίηση, το λιώσιμο των παγετώνων, οι πλημμύρες που προκαλούνται, η μείωση της βιοποικιλότητας, η περιβαλλοντική μετανάστευση κλπ.)

Τίθενται τρία ερωτήματα:

- Πού σταματά η τάση αύξησης της καμπύλης θερμοκρασίας;
- Θα σταματήσει ποτέ εάν είναι μια φυσική τάση;
- Μπορεί το ανθρώπινο είδος να αποτρέψει την ανοδική τάση;

Στόχος του δικτύου είναι:

- Η αλλαγή συμπεριφοράς.
- Η προσπάθεια για τη βελτίωση των κλιματικών και περιβαλλοντικών συνθηκών.

- Η ελαχιστοποίηση αυτών των επιπτώσεων στο περιβάλλον, **δηλαδή μείωση του οικολογικού μας αποτυπώματος.**

Πιστεύουμε ότι η κατανόηση και η γνώση των φαινομένων θα οδηγήσει σε:

- Καλλιέργεια κριτικής σκέψης και ομαδικού πνεύματος.
- Διερεύνηση λύσεων σε επίπεδο προσωπικής στάσης και δράσης αλλά και σε ευρύτερο επίπεδο.
- Ανάπτυξη πρωτοβουλιών, δράσεις για αειφορική ανάπτυξη και εμπλοκή στη λήψη αποφάσεων (ενεργόί πολίτες).

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- **Κλιματικές αλλαγές στο παρελθόν, μέθοδοι ανίχνευσης κλιματικών αλλαγών.** Μια σημαντική πτυχή του παλαιοκλιματικού αρχείου, είναι ότι αποκαλύπτει γρηγορότερες κλιματικές αλλαγές κατά το παρελθόν, από ότι στους τελευταίους αιώνες.

- **Κλιματικές αλλαγές και επιπτώσεις στο νερό, στη γεωργία, στο δάσος, στη βιοποικιλότητα, στους ωκεανούς.** Φαινόμενα όπως το Ελ Νίνιο, που προκύπτουν από την αύξηση της θερμοκρασίας στην επιφάνεια των ωκεανών, μπορεί να επηρεάσουν το κλίμα όλου του πλανήτη.

- **Ιστορικά στοιχεία που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή (μυθολογία, παραδόσεις, γνωμικά, ιστορικά γεγονότα).** Το κλίμα έχει διαδραματίσει έναν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του ανθρώπινου πολιτισμού. Πολύ σημαντική στην εξέλιξη του ανθρώπου θεωρείται η μικρής διάρκειας παγετώδης εποχή που σημειώθηκε πριν 12.500-11.400 χρόνια (Νεώτερη Δρυάδα). Σε μια σύντομη περίοδο, που διήρκεσε περίπου έναν αιώνα, οι θερμοκρασίες στο μεγαλύτερο μέρος του βόρειου ημισφαιρίου, επέστρεψαν γρήγορα σε σχεδόν παγετωνικές συνθήκες και 11.500 έτη (π. α.σ.), ανέβηκαν πάλι με ταχείς ρυθμούς

- **Ηφαιστειακή και κλιματικές αλλαγές.** Η ηφαιστειακή δράση, μπορεί να παίξει κάποιο ρόλο στη δημιουργία παγετώνων. Η εμφάνιση παγετώνων συμβαίνει σε περιόδους με αυξημένη ηφαιστειακή δραστηριότητα.
- **Επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τουρισμό, στις διατροφικές συνήθειες, στον πολιτισμό.**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παπαγεωργίου Μαρίνα, ΚΠΕ Στυλίδας

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δαϊκόπουλος Γιάννης, ΚΠΕ Μελίτης

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καρυδιάς Μιχάλης, ΚΠΕ Αν. Ολύμπου

ΤΑΜΙΑΣ:

Ζαμπάλλου Στέλλα, ΚΠΕ Μουζακίου

ΜΕΛΗ:

- 1) Θεοδωρίδου Σοφία, ΚΠΕ Έδεσσας
- 2) Μιχελάκης Δημήτριος, ΚΠΕ Βάμου
- 3) Καραφέρη Παναγιώτα ΚΠΕ Στυλίδας
- 4) Δημοπούλου Μαρία Υπεύθυνη Π.Ε. Α/θμιας Α΄ Αθήνας
- 5) Μαργαρίτη Σπυριδούλα Υπεύθυνη Π.Ε. Β/θμιας Δυτ. Αττικής

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Το δίκτυο έχει 3ετή διάρκεια. Η ένταξη μιας σχολικής ομάδας στο δίκτυο θα πρέπει να είναι τουλάχιστον διετής. Οι περιβαλλοντικές ομάδες του δικτύου υλοποιούν προγράμματα με θέματα που εντάσσονται στην ευρύτερη θεματολογία του δικτύου και αποτελούνται από μαθητές Νηπιαγωγείου, Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου. Την πρώτη χρονιά λειτουργίας του Εθνικού Σχολικού Δικτύου «Κλιματικές Αλλαγές-Ακραία Καιρικά Φαινόμενα» εγγράφηκαν στο δίκτυο 59 σχολεία, 14 Α/θμιας και 45 Β/θμιας Εκπ/σης. Αρκετές εργασίες των σχολείων του δικτύου, έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα:

<http://climatikesallages.blogspot.com>.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του δικτύου πραγματοποιήθηκε στη Στυλίδα στις 21, 22 και 23/3/2009 η πρώτη πανελλήνια συνάντηση, στην οποία συμμετείχαν τα μέλη του συντονιστικού, της παιδαγωγικής ομάδας, υπεύθυνοι Π.Ε. Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης και οι συντονιστές εκπαιδευτικοί των σχολείων του δικτύου.

Σεμινάρια στο πλαίσιο του δικτύου «Κλιματικές αλλαγές – Ακραία καιρικά φαινόμενα», πραγματοποιήθηκαν στα ΚΠΕ Βάμου στην Κρήτη, στο ΚΠΕ Μελίτης στη Φλώρινα, στο ΚΠΕ Βελβετού στην Κοζάνη.

ΤΗΛΕΔΙΑΣΚΕΨΗ ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Στο πλαίσιο του δικτύου, η Παπαγεωργίου Μ. από το ΚΠΕ Στυλίδας σε συνεργασία με την υπεύθυνη Π.Ε. της Γ' Αθήνας, Σ. Δημητρίου, οργάνωσαν στις **30 Απρίλη 2009**, με την **υποστήριξη** του ΤΕΙ Αθήνας, τηλεδιάσκεψη μεταξύ 9 περιβαλλοντικών ομάδων σχολείων Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης από όλη την Ελλάδα, που συμμετέχουν στο Εθνικό δίκτυο «Κλιματικές αλλαγές – Ακραία καιρικά φαινόμενα.» (<http://conf.sch.gr>) και του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου (ΠΣΔ).

Η τηλεδιάσκεψη έδωσε την ευκαιρία σε σχολεία από διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας να λάβουν μέρος σε μια ανταλλαγή εμπειριών, γνώσεων και απόψεων για την κλιματική αλλαγή. Το πρόγραμμα μονοήμερο ή διήμερο, «Κλιματικές αλλαγές – Ακραία καιρικά φαινόμενα» του ΚΠΕ Στυλίδας, παρακολούθησαν πολλοί μαθητές Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης.

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΑΡΙΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

Αν. υπεύθυνη του ΚΠΕ ΣΤΥΛΙΔΑΣ
Διεύθυνση: Εργ. Κατοικίας Στυλίδας, Στυλίδα, 35300
Τηλ. 22380-23121, Fax: 2238023137
Mail: krestypa@otenet.gr,
krestylidas@gmail.com,
pamari57@yahoo.gr

Ημέρα του Δέντρου - Ζωγραφική σε πανί

Επίσκεψη στο Περιβαλλοντικό Κέντρο Πεδουλά.

Από τη δεντροφύτευση στο σχολείο

Γράμμα από την Κύπρο

Το Δημοτικό Σχολείο Παρεκκλησιάς Κύπρου είχε την τύχη να συμμετάσχει στο 2ο Πανελλήνιο Μαθητικό Συνέδριο που οργάνωσε η ΕΕΠΦ και να παρουσιάσει το περιβαλλοντικό πρόγραμμα «Υιοθεσία Πλοίου».

Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σε δημοτικά σχολεία της Κύπρου και στόχο έχει να φέρει τα παιδιά σε επαφή με τη ναυτιλία με απώτερο σκοπό την καλλιέργεια θετικής στάσης προς το θαλάσσιο περιβάλλον και την προστασία του. Παρόλο που το πρόγραμμα «Υιοθεσία Πλοίου» είναι σχετικά καινούριο, οι εντυπώσεις, τα αποτελέσματα και η αυξανόμενη συμμετοχή είναι πολύ ενθαρρυντικά.

Παράλληλα, μεγάλος αριθμός δημοτικών σχολείων της Κύπρου συμμετέχει στο πρόγραμμα «Οικολογικά Σχολεία» με υπεύθυνη την οργάνωση CYMEPA. Μέσα από αυτό το πρόγραμμα, τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να εμπλακούν σε δραστηριότητες σχετικές με το περιβάλλον, να επεκτείνουν κυρίως εμπειρικά τις γνώσεις τους και να καλλιεργήσουν θετικές στάσεις προς το περιβάλλον, αποκτώντας βέβαια περιβαλλοντική συνείδηση που είναι και πρωταρχικός στόχος για το μέλλον του πλανήτη.

Πέρα από ενημέρωση και συζήτηση με τους μαθητές στην τάξη για σκοπούς ενημέρωσης και απόκτησης γνώσεων, οργανώνονται δραστηριότητες και επισκέψεις εντός ή εκτός σχολικού χώρου ώστε η μάθηση να είναι ευχάριστη. Ενδεικτικά αναφέρουμε μερικές: μονοήμερες ή διήμερες επισκέψεις σε περιβαλλοντικά κέντρα της Κύπρου όπου με βιωματικό τρόπο τα παιδιά καλλιεργούν στάσεις, επίσκεψη στο Τμήμα Δασών όπου τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να δουν βαλισσαωμένα ενδημικά ζώα της Κύπρου και να μάθουν από τον αρμόδιο λειτουργό για την αναγκαιότητα προστασίας τους, συμμετοχή σε διαγωνισμό φωτογραφίας και ζωγραφικής για το περιβάλλον, επίσκεψη σε πάρκο φωτοβολταϊκών και στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό και εκστρατεία καθαριότητας παραλίας όπου τα παιδιά αντιλαμβάνονται τον μεγάλο αριθμό απορριμμάτων που ασχημαίνουν το περιβάλλον. Ακόμα, γίνονται τακτικά δεντροφυτεύσεις τόσο από μεμονωμένα σχολεία όσο και από οργανωμένα σύνολα σχολείων σε περιοχές που κήκκαν από πυρκαγιές. Η εμπλοκή της κοινότητας είναι πολύ σημαντικό στόχος του προγράμματος γι' αυτό και τα παιδιά σε διάφορα σχολεία εκδίδουν ενημερωτικά τρίπτυχα τα οποία μοιράζουν σε σπίτια της περιοχής με σκοπό την ευαισθητοποίηση όλων. Για τον ίδιο λόγο σε αρκετά σχολεία γίνεται προσπάθεια ανακύκλωσης αλουμινίου, π्लाστικού, χαρτιού και μπαταριών.

Το Πρόγραμμα «Οικολογικά Σχολεία» δίνει την ευκαιρία στους μαθητές

Επίσκεψη στη ναυτιλιακή εταιρία COLUMBIA όπου βραβεύτηκαν οι μαθητές που αναδείχθηκαν νικητές σε διαγωνισμό έκθεσης σχετικά με τη ναυτιλία.

να έρθουν σε επαφή με τη φύση και να αποκτήσουν περιβαλλοντική συνείδηση με βιωματικό τρόπο. Μέσω των δραστηριοτήτων που προσφέρει, οι μαθητές μαθαίνουν με εύκολο, ευχάριστο και αβίαστο τρόπο να αγαπούν, να σέβονται και να προστατεύουν το φυσικό περιβάλλον.

Το πρόγραμμα παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα με αποτέλεσμα οι εκπαιδευτικοί να το αγαπήσουν και να έχουν αναπτύξει θετική στάση απέναντι σ' αυτό. Χρόνο με το χρόνο ο αριθμός των σχολείων που εθελοντικά ζητά να συμμετάσχει στο πρόγραμμα αυξάνεται. Τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι μαθητές είναι κατενθουσιασμένοι και ικανοποιημένοι από το πρόγραμμα και τις εμπειρίες που προσφέρει.

Εκπαιδευτικοί: ΜΑΡΙΝΑ ΑΥΓΟΥΣΤΗ
ΒΙΡΓΙΝΙΑ ΤΡΙΛΛΙΔΟΥ

Γράμμα από τα Κύθηρα

Αγαπητή Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης,

Είμαστε τα παιδιά των Δημοτικών Σχολείων των Κυθήρων που είχαμε την τύχη να βρεθούμε στο 2ο Πανελλήνιο Μαθητικό Συνέδριο που οργανώσατε. Σας στέλνουμε αυτό το γράμμα για να σας πούμε τις εντυπώσεις μας. Όλα ήταν πάρα πολύ ωραία!!!!

Το πρόγραμμα που κάνατε μας άρεσε πολύ και μάθαμε πολλά πράγματα. Πιο συγκεκριμένα, μιλήσαμε για τη θάλασσα και το Περιβάλλον που πολλοί άνθρωποι καταστρέφουν. Πριν έρθουμε στην Αθήνα δουλέψαμε στα σχολεία μας, φτιάξαμε αφίσες και πήγαμε όλοι μαζί στο Καψάλι, μια όμορφη παραλία του νησιού μας, μαζέψαμε σκουπίδια και μοιράσαμε φυλλάδια στον κόσμο φωνάζοντας συνθήματα για την προστασία του Περιβάλλοντος.

Μετά ήρθαμε στην Αθήνα, παρακολουθήσαμε το Συνέδριο όπου συμμετείχαν σχολεία από όλα τα μέρη της Ελλάδας και παρουσιάσαμε και εμείς την δική μας δουλειά. Μας άρεσαν πάρα πολύ όλα αλλά περισσότερο οι ομάδες εργασίας που παίξαμε όλοι διαφορετικούς ρόλους για την προστασία του Περιβάλλοντος και κάναμε κατασκευές.

Τέλος, θέλουμε να σας ευχαριστήσουμε για αυτήν την μοναδική εμπειρία που ζήσαμε. Ευχόμαστε το επόμενο συνέδριο να πραγματοποιηθεί στα Κύθηρα που είναι γεμάτα φυσικές ομορφιές και έως τότε οι άνθρωποι να έχουν καταλάβει το λάθος τους και να προστατεύουν το Περιβάλλον.

Με αγάπη,
ΕΛΕΑΝΝΑ, ΙΩΑΝΝΑ, ΕΥΓΕΝΙΑ,
ΧΡΙΣΤΙΝΑ, ΑΝΤΖΕΛΑ, ΓΙΩΡΓΟΣ
(μαθητές Δημοτικών σχολείων Κυθήρων)

Οδηγός Ανάπτυξης Διαθεματικών Δραστηριοτήτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Ο «Οδηγός Ανάπτυξης Διαθεματικών Δραστηριοτήτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης» (Φέρμελη, Ρουσσομουστακάκη-Θεοδωράκη, Χατζηκώστα, Γκαίλιχ) αποτελεί μια ουσιαστική για την ελληνική βιβλιογραφία κατάθεση, καθώς συνδυάζει ταυτόχρονα τη θεωρία με την πράξη και παρέχει δυνατότητες για περαιτέρω ανάπτυξη και ενδυνάμωση του εκπαιδευτικού ο οποίος θα τον χρησιμοποιήσει. Δημιουργήθηκε στο Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου με Υπεύθυνη του Έργου την κα Δήμητρα Σπυροπούλου και εκπονήθηκε από συγγραφική ομάδα της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας της Φύσης.

Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ

Θεωρώ πολύ σπουδαίο επίτευγμα μέσα σε τόσες λίγες σελίδες να χωρέσει ένα τόσο πλήρες ως προς τη θεματολογία του υλικό και να αναπτυχθεί με τέτοιο λειτουργικό τρόπο ώστε:

- Ο αρχάριος να βρίσκει αναλυτικές προτάσεις για όποιο θέμα τον ενδιαφέρει και
- Ο έμπειρος εκπαιδευτικός να βρίσκει πλήθος προτάσεων-ιδεών για να εμπλουτίσει την πρακτική του.

Στα πλεονεκτήματα του οδηγού καταγράφονται οι λέξεις κλειδιά που δίνονται ανά ενότητα έτσι ώστε να γίνεται αναζήτηση πληροφορίας από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές τους, καθώς και οι σημαντικές ιστοσελίδες έγκυρων φορέων που εμπλέκονται στα περιβαλλοντικά ζητήματα.

ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

Με επιτυχία δίνεται συνοπτικά η ιστορική αναδρομή της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη καθώς και τα σημαντικότερα μεθοδολογικά εργαλεία και εργαλεία αξιολόγησης τα οποία έχουν υιοθετηθεί από την ΠΕ. Η βιβλιογραφία στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στις πηγές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

Οι επιστημονικές γνώσεις που προσφέρονται εδώ είναι ιδιαίτερα σημαντικές και ουσιαστικές για το κάθε θέμα. Η γλώσσα είναι απλή χωρίς όμως να χάνεται η επιστημονικότητα του κειμένου. Υπάρχουν ενότητες αφιερωμένες στους φυσικούς πόρους, τη διαχείρισή τους και τα προβλήματά τους (Αέρας-Ατμόσφαιρα-Κλιματικές Αλλαγές, Νερό, Έδαφος, Δάση, Βιοποικιλότητα-Η εξαφάνιση των ειδών, Ενέργεια, Η διαχείριση απορριμμάτων και αποβλήτων) και ενότητες αφιερωμένες στις ανθρώπινες δραστηριότητες και τις ανθρώπινες σχέσεις και αξίες. Σε όλες τις ενότητες προβάλλεται η διάσταση της αειφορίας σε μεγάλο βαθμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Θεωρώ μία ουσιαστική πρόταση για την οργάνωση των σχεδίων εργασίας το κεφάλαιο αυτό. Σε τόσο μικρό αριθμό σελίδων παρουσιάζονται εννέα (9) σχέδια εργασίας με τους σκοπούς και τους στόχους τους και με μεγάλη ποικιλία φύλλων εργασίας, με ποικίλες και συχνά ιδιαίτερα πρωτότυπες ιδέες για αξιοποίηση, παρουσίαση και διάχυση των ευρημάτων.

Θεωρώντας ότι ένα βασικό ζητούμενο είναι η ενδυνάμωση του εκπαιδευτικού να παράγει ο ίδιος το δικό του εκπαιδευτικό υλικό, είναι πολύ σημαντική η παράθεση ιδεών-προτάσεων και για πλήθος άλλης δραστηριότητες που ο/η κάθε εκπαιδευτικός θα μπορεί να αναπτύσσει μόνος του.

Οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν από τη συγγραφική ομάδα, την Υπεύθυνη του Έργου και την ομάδα κρίσης θεωρώ ότι έδωσαν τελικά ένα υλικό με ενιαίο ύφος, με απλή και κατανοητή γλώσσα, με φιλική φόρμα με πλούσιο και κυρίως ενδιαφέρον απεικονιστικό υλικό.

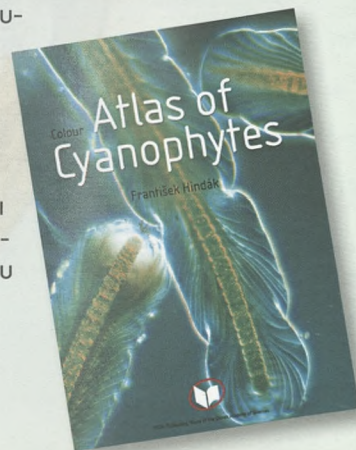
ΔΡ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΤΡΙΚΑΛΙΤΗ

Σχολική Σύμβουλος Φυσικών Επιστημών

Άτλας κυανοφυκών (κυανοβακτηρίων)

Hindak F.: Colour Atlas of Cyanophytes,
Veda, Bratislava, December 2009, 256 pages, 805 figures.
Publishing House VEDA Bratislava Slovakia. 79 €.

Ένα βιβλίο στα αγγλικά, με 850 πρωτότυπες έγχρωμες φωτογραφίες εισάγει το μαθητή, το δάσκαλο, τον ερευνητή, στο μικρόκοσμο των κυανοφυκών όπως αυτός αποκαλύπτεται κάτω από το μικροσκόπιο. Με σύντομες περιγραφές, με απλές διχοτομικές κλειδές και γλωσσάρι. Ένας Άτλας χρήσιμος σε σχολεία, πανεπιστήμια και εργαστήρια που ασχολούνται με το μικρόκοσμο.

*Η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης,
όσον αφορά την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, στοχεύει*

- Στην εποικοδομητική συνεργασία όλων των φορέων που εμπλέκονται στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.
- Στη σύνδεση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης με τα Προγράμματα για την προστασία της φύσης, ώστε να γίνεται περισσότερο πρακτική

*Επίσης, υποστηρίζει συστηματικά το έργο
των εκπαιδευτικών με*

- την άμεση και καλύτερη επικοινωνία,
- την παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού, που γράφεται από εκπαιδευτικούς,
- τη διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων,
- τη δημοσίευση καινοτόμων δραστηριοτήτων,
- τη χρήση όποιου μέσου προωθεί την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και προάγει το έργο της.

Τα ευνόγραφα άρθρα αντιπροσωπεύουν τις απόψεις των συγγραφέων και όχι αναγκαστικά της Εταιρίας.

Το φωτογραφικό υλικό προέρχεται από το αρχείο της Ελληνικής Εταιρίας Προστασίας της Φύσης και των συνεργατών της, εκτός εάν σημειώνεται διαφορετικά.

Μοιραστείτε μαζί μας τις σκέψεις, ιδέες και προβληματισμούς σας.

Αν θέλετε να δείτε δημοσιευμένες τις δραστηριότητές σας, τις σκέψεις σας και τους προβληματισμούς σας, ιδού το βήμα που θα σας δεχτεί και θα αξιοποιήσει τη δημιουργική και πρωτότυπη δουλειά σας.

Περιμένουμε και επιθυμούμε τη συνεργασία με σας, τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, τους ειδικούς επιστήμονες, τους ευαισθητοποιημένους ανθρώπους. Τηλεφωνήστε για πληροφορίες στο 210-3224 944, και στείλτε το κείμενο σε ηλεκτρονική μορφή στη διεύθυνση:

education@eepf.gr

www.eepf.gr

Έργο των μαθητών του Αρασακείου Νηπιαγωγείου